

Nepriklausoma LIETUVA

Independent Lithuania

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by the Lithuanian League of Canada.
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. C a n a d a.

Nr. 24 (218) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1951 m. BIRŽELIO - JUNE 21 d.

PRICE 10 c. XI METAI

TAUTA, KURI IR SUNKIAUSIU METU MOKA PAREIKŠTI SAVO VALIA

Šis metas yra lietuvių tautos nelaimių ir atsigavimų prisiminimo metas, todėl jam ir atiduodama pirmenybė.

1941 metų išvežimai, sukrėtė visą tautą, ir dabar, jau praėjus dešimčiai metų, prisimenami kaip didelės nelaimės faktas, kainavęs tautai daugelį gyvybių ir siaubingų išgyvenimų.

Lietuvių tautos žaizda, okupantų padaryta 1941 m. birželio mėn. dienomis, nėra užgyjusi.

Todėl ji gyvai jaučiama. Kadangi okupantas ją nuolat panaujinia, tai ji tampa neužgyjamąja žaizda, kurią tauta jau vis su didėjančiu skausmingumu. Dėl to tauta prieš tai protestuoja visame plačiame pasaulyje. Visą savaitę visame pasaulyje vyko protesto ir gedulių minėjimai. Jie vyko visose lietuvių kolonijose Kanadoje; jie vyko visose valstybėse, kur tiksliai yra bent keli lietuviai.

Ypatingai žymiai šiemet minėjo New Yorko lietuviai, su ruošę ypatingą minėjimą

New Yorko Carnegie Hall, kaip ir vedamąjį naujausioje pasaulio sostinėje.

„NL“ atstovas tame minėjime p. Br. Aušrotas rašo:

„Birželio 16 d. didžiausioje N. Yorko Carnegie Hall, talpinančioje apie 3.000 asmenų įvyko Baisiojo Birželio dešimtmečio minėjimas. Beveik pilna dalyvių salė rodė, kad į šį laisvų kraštą atvykę pabaltiečiai jokiū būdu negali užmiršti savo brolių ir sesių, kurie žiauriausiu būdu buvo nukankinti ir tebekankinami pavergtoje Tėvynėje.

Minėjimą pradėjo Pabaltiečių Laisvės Kokiteto, specialiai organizuoto šiai progai atžymėti p-kas latvis p. H. W. Lielnors. Po jo kalbėjo Lietuvos gen. konsulas N. Yorke p. J. Budrys, latvių ministeris Vašingtono Feldmanis ir gen. konsulas J. Kaiv. Po kiekvienos tautybės atstovo kalbos sekė himnas, kurį giedojo skaitlingas lietuvių, latvių ir estų jungtinis choras.

Šio minėjimo svarbiausios figūros — demokratų senatorius iš N. Yorko Lehman Herbert H., DP komisijos narys p. Edward M. O'Connor ir Main valstijos žymus senatorius Owen Brewster.

Senatorius H. Lehman išsamiuoje kalboje pabrėžė, kad prieš dešimtį metų liepos 23 d. a. a. velionis

prezidentas F. D. Roosevelt nubrėžė principus, kurių ir šiandien laikosi JAV demokratinė vyriausybė.

Jo nuomone, jau netoli tas metas, kai ir visoms nakaltai žudomoms rusiškojo imperializmo Pabaltijo tautos greit išauš laisvės rytas.

DP Komisijos narys p. Edward M. O'Connor pripažino, kad naujai atvykusieji labai puikiai pasirodė amerikiečiams, ne tik kaip geri darbininkai, bet ir savo pareigas naujajai tėvynei suprantą piliečiai. Jie daug prisideda prie komunizmo pažinimo šiame demokratiname krašte ir tuomi pačiu prie visuotinės kovos vedimo prieš nuožmiausią pasaulio priešą.

Ypač šiltai apie naujuosius ateivius atsiliepė respublikonų senatorius iš Maine valstijos p. Owen Brewster. Jis pabrėžė, kad Maine valstija yra buvusi pirmoji priėmusi įstatymą, kad Pabaltijo tremtiniai

būtų įsileisti į Ameriką. Jis visą laiką kovojo, kad DP įstatymas būtų priimtas ir kad nelaimingosios komunizmo aukos būtų priimtos į Ameriką. Senatorius Brewster savo ilgoje kalboje pabrėžė, kad dabartinė JAV administracija tik žodžiu, bet ne veiksmu laikėsi duotųjų mažosios tautos įsipareigojimų. Demokratai ne kovojo nei Jaltoje, nei JT, kad mažosios Pabaltijo tautos būtų priimtos į didžiąją JT Bendruomenę. Jo nuomone, respublikonai atitaisysią visas moralines ir medžiagines klaidas, dėl kurių šiandien kenčia daug nekaltų žmonių.

Greta gedulingo minėjimo, mes turime ir šviesų lietuvių tautos laimėjimų minėjimą: nepriklausomybės atstatymą dar siaučiant okupacijai.

Lietuvių tautos rezistencija nuolat budėjo. Rusijos okupuotame Lietuvos krašte žmonės nerimo. Nors ir siautėjo okupantas, paleidęs į darbą visą kraują ir ašaromis. Rusijos darbo žmonių nutukusią persekiojimu mašiną, tačiau sąmoningi žmonės mokėjo nuo jos slėptis ir ruošti lemiamai kovai, kuri atėjo, buvo iškovojo ta ir davė nors ir laikiną pergalę. Ją, deja, kitas okupan-

tas smurtu nuveikė, bet nelikvidavo!

Tai buvo 1941 m. birželio 23 d. įforminta Lietuvos suverenumo tęsimu, sudariusi laikinąją Lietuvos vyriausybę. Čia skelbiami tos vyriausybės narių specialūs pareiškimai: pirmame „NL“ puslapyje Laikinosios vyriausybės pirmininko pirmojo Lietuvos savanorio pulko Kazio Skirpos ir antrame puslapyje jo pavaduotojo p. J. Brazaicio. „Daiktinis“ to įrodymas yra Laikinosios vyriausybės posėdžio nuotrauka.

Ši Lietuvių tautos sukilimą prieš okupantą ir Lietuvos nepriklausomybės tęstinumo at-

kūrimą mes minime kaip įrodymą, kad tauta, reikale mokeras susiorientuoti ir randa savyje jėgų nugalėti visus kliu-

vinius. Tai mums žadina geras viltis ir mus skatina giliau įsisąmoninti šiuos ir panašius reikšmingus faktus.

Kodėl mes sukilom?

RAŠO BUVĘS LAIKVYRIAUSYBĖS PIRM. K.ŠKIRPA.

Su šurpu ir neužgesančio protesto jausmu širdyje mes, lietuviai, prisimename ir niekad neužmiršime to, kaip prieš dešimt metų sovietiskasis okupantas mūsų Tėvynėje - Lietuvoje griebėsi naikinti ietuvių: apie 50.000 žmonių išplėšė iš mūsų tautos tarpo.

Iš slaptų sovietiskų dokumentų, patekusių 1941 m. birželio m. 23 d. į rankas lietuvių sukilėlių, mes žinome jog prie šio suminėto aukščiausio laipsnio nusikalstamojo darbo prieš žmoniją ir jos civilizaciją Maskvos vyriausybė pradėjo ruošti nuo pat to momento, kaip užkėrgė Lietuvai 1939 m. spalio mėn. 10 dienos sutartį su Sov. Rusija, lyg ant pasityčiojimo ją pavadindama „Draugingumo ir Savitarpinės Pagalbos“ sutartimi.

Deja, ši ano meto Kremliaus didžioji paslaptis ryškėjo tik palaipsniui, kai 1940 m. birželio 15 d. Sov. Rusija, sulaužydama visus savo iškilmingus įsipareigojimus nepažeisti Lietuvos suverenumo ir jos teritorijos integralumo, klasta ir jėga paglemžė Lietuvos nepriklausomybę ir ėmė be atodairios nekaltus žmones areštuoti, ardyti krašto ūkį, išniekinti mūsų tautos šventoves, ir griauti visą mūsų kultūrinį ir socialinį gyvenimą.

Joks iš lietuvių pusės pakankamas susilaikyti nuo pasipriešinimo akty, kad nesu-erzintų prieš save sovietiskojo okupanto, nei kiek neprilaukė jo nuo grovikiškų darbų mūsų krašte ir nuo pikto pasikėsimo eksterminuoti mūsų tautos šviesuomenę.

Tik po to kai kalėjimai jau buvo sausakimšai prikimšti nekaltų žmonių, kai paašėjo, jog kalinamieji yra verčiami priimti ant savęs nusikaltimus, kurių jie niekad nebuvo padarę, ir kai vis daugiau ėmė pasitvirtinti jog jie yra žiauriausiai kankinami ir sadistiškai nužudomi, tada tik visi pradėjo suprasti, kas tai yra ta sovietinė santvarka tikrumoje.

Tam išryškėjus pasidarė aišku jog ten, kur siaučia sovietinis režimas, ten žmogui, mylinčiam savo Tėvynę, gyvenimo nėra; todėl savaime brenimo mintis, kad geriau būtų mirti Laisvės Kovotojo mirtimi, negu pasiduoti nevilčiai bei leisti save būti sovietiskųjų sadistų žvėriškai nužudytam arba deportuotam į Sov. Rusijos cetus sistemingam nukankinimui be pėdsako...

Štai kodėl ryžtingesnieji mūsų tautos elementai apsisprendė pavartoti kraštutinę gelbėjimosi priemonę!

Štai kodėl jie slaptai būrėsi į bendrą Lietuvių Aktyvistų Frontą, nepabūgdami įžuliusių iš bolševistinio priešų pusės persekiojimų ir areštų!

Štai kodėl jie, nebebrangindami savo gyvybės, griebėsi plėkmo rankom nuplėšti šautuvą nuo rusų raudonarmiečių pečių, patys apsiginklavę, ir 1941 m. birželio mėn. 23 d. įstengė praversti Lietuvių Tautos sukilimą, nesvyruojant stoti ant barikadų prieš rusų Rau-

donosios Armijos tankus ir NKVD kulkosvaodžius!

Šiuo savo heroiniu žygiu Lietuvių Tauta davė prideramą atsakymą sovietiskajam okupantui

Nublokšdama sovietiskąją jungą nuo savo pečių, atstatydama Lietuvos valstybinę nepriklausomybę ir sudarydama naują tautinę Krašto Vyriausybę, Lietuvių Tauta nunuogino prieš visą pasaulį ir istoriją Maskvos melą apie neva Lietuvos laisvą išjungimą 1940 metais į Sov. Social. Respublikų Sąjungą. Iš kitos pusės, tuo savo žygiu ji įspėjo Hitlerinę Vokietiją, jog Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė, o savo laike sukilimo sudėtomis kraujo aukomis dar kartą parodė visiems jog nesame jokia vergų tauta, jog branginame vakarų civilizaciją ir demokratines laisves ne vien popierių ir kad esame pasiryžę kovoti už savo tautinius idealus.

Dešimties metų sukakties proga nuo 23 birželio mūsų tautos heroinio akto, tebūna leista man, kaip asmeniui, stovėjusiam Lietuvių Aktyvistų Fronto priekyje, kreiptis šiuo viešu žodžiu į mano kovos draugus — aktyvistus, — kurių šimtai yra tremtyje, o taip pat į lietuvių tremtinius, kaip gyvus ano meto įvykių liūdininus, ir į visą lietuviškąją visuomenę visur laisvajame pasaulyje:

Nepasiduokime jokiai nevilčiai! Sovietinis okupantas turi ir bus pašalintas iš mūsų krašto! Lietuva vėl taps Nepriklausoma!

Kad tai greičiau įvyktų, su glauskime dar daugiau mūsų širdis ir protus, ir sutelkime visas mūsų pastangas galin-gam visų lietuvių protestui visame pasaulyje prieš sovietiskojo okupanto nusikalstamus darbus prieš žmoniją ir jos civilizaciją mūsų krašte. Pro-testuokime be paliovos, kad visi suprastų, kad tai kas darosi Lietuvoje, gali pasidaryti ir visur kitur:

Kad mūsų protestas gautųsi kuo efektingesnis, nevienkime kelti viešumon ir to, kuo mes, kaip tauta kovojanti prieš bolševizmą, galime pasididžiuoti: pasistenkime kaip kas tik gali — per spaudą, paskaitomis, gyvu žodžiu susirinkimuose, per asmenišką pažintį, arba betarpiškai per valstybės vyrus tų kraštų, į kur likimas mus atbloškė, kaip ir raštais tarptautinėm organizacijom — nušviesti mūsų tautos 23 birželio sukilimo gilią prasmę.

Iškeliau 23 birželio sukilimo reikšmės priešbolševistinėje kovoje mes ir tinkamai atžymėtume to įvykio, jau nuėjusio į garbingus Lietuvos istorijos lapus, dešimtąją sukaktį ir atiduotume prideramą pagarbą mūsų tautos aukoms, kurias ji iki šiol sudėjo kovoje už savo laisvę.

Washingtonas, 1951 m.

Kazys Skirpa.

Red. atspirašo Gerb. autorius, kad str., vėlai gavus pristigusias vietas, teko trumti ant barikadų prieš rusų Rau-pinti.

LAIKINASIS LIETUVOS MINISTERIŲ KABINETAS 1941 METAIS BIRŽELIO 23 DIENĄ TĘSIA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Laikinąjį Lietuvos ministerių kabinetą, kurį čia matome posėdžiaujant, Tautinio komiteto Berlyne pirm. E. Galvanauskui pasiūlius, sudarė: Kazys Skirpa — pirm. ir užs. r. min.; gen. St. Raštikis — Krašto aps. min.; P. Gužas — Vidaus r. min.; E. Galvanauskas — Finansų min.; R. Skipitis — Teisingumo min.; P. Karvelis — Žemės ūk. min.; K. Brunius — Darbo ir soc. ap. min.; A. Maceina — Švietimo min.; V. Augustaitis — Susisiekimo min.; A. Gerutis — Propagandos min.; K. Žalkauskas — Valstybės kontrolierius. Lietuvoje kabineto sudėtis buvo modifikuota šiomis pamainomis: Vid. r. min. — V. Narsevičius, Fin. min. — J. Matulionis, Teising. min. — M. Mackevičius, Pramonės min. — A. Damušis, Žemės ūk. — B. Vitkus, Sviet. min. — J. Ambrazevičius - Brazaitis, Prek. min. V. Statkus; Darbo ir soc. ap. — J. Pajaujis; Savivaldybių — V. Landsbergis; Sveikatos — K. Vencius; Val. kontr. — P. Vainauskas; netrukus Vid. r. min. pakeistas J. Šlepečius ir Prek. min. — p. Vainausku.

NAUJA DIRBTINĖ BYLA VENGRIJOJE

Nuteisus vyskupą Mindcenty, jo vietą užėmė vyskupas Gross. Dabar Vengrijos komunistai ir vyskupui Grossui sudarė dirbtinę bylą, kurioje jį apkaltino, kaip ir Mindcenty, šnipinėjimu svetimos valstybės naudai. Esą vyskupas ir keli kunigai jau prisipažinę kaltais... Tai įprastinis bolševikų melas.

KARAS KOREJOJE

Eina stiprūs mūšiai. Priešas labai stipriai naikinamas. Kinai komunistų varomi tiesiog į JTO jėgų skerdynę. Bet kinų daug, tai Maskvai jų negaila. JTO jėgos pamažu eina pirmyn, nors tokio tikslo jos dabar ir nesiekia.

Paskutiniu laiku į Koreją atvyko Kolumbijos karo dalinys ir nauji Kanados karo daliniai.

JTO jėgoms Korejoje pasidavė 15-tos kinų divizijos vadai, kuris pareiškė, kad Kinijos valdžia tarnauja Maskvai, bet ne Kinijos tautai.

Žinios iš rusų zonos Vokietijoje sako, kad vakariečių blokada jau pradeda atsiliepti. Rytiečių fabrikams pradeda stigti medžiagų ir darbininkai neturi ko veikti.

PRANCŪZIJOS RINKIMUS LAIMĖJO CENTRAS

Birželio 17 d. Prancūzija rinko parlamentą. Galutiniai duomenys dar nesuvesti, bet apytikriai jau yra žinoma, kad buvusios valdžios koalicijos partijos gavo 271 vietą, nepriklausomieji — 102, De Guall — 114, komunistai — 105. Centrinės, vidurio partijos gavo 373 vietas, iš 692 vietų.

Anglijos užsienio reikalų ministeris Morrisonas iššaukė Maskvos „Pravda“ drįsti padaryti su juo pasikalbėjimą ir jį ištisai savo skiltyse atspausdinti. „Pravda“ atsiskė.

Amerikos kariška valdyba privertė lenkų repatriacijos komisiją išsikraustyti iš amerikiečių zonos Vokietijoje.

Vajus „N. L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė neteko turėtų patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 5.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisiuntė „NL“ bendrovės šėrų-akcijų, statybos reika-

KARO VADŲ PLENUMO POSĖDIS

Paryžiuje įvyko Europos karo vadų plenumo posėdis, pirmininkaujant gen. Eisenhoverti. Pasirašyta specialus bendradarbiavimo sutartis.

JAV štabų virš. Bradley pareiškė, kad jis nustebintas Europos apsigynimo pažanga.

Prezidentas Trumanas keliais atvejais paragino Amerikos Kongresą stipriau susirūpinti Amerikos dolerio pastovumu, nes jei doleris nueitų, pavyzdžiui, Hitlerio markių, ar Stalino rublių keliais, tai komunizmas laimėtų kovą prieš demokratijas be šūvio.

Romoje lankėsi V. Vokietijos premjeras Adenaueris, kuris pareiškė, kad 90% rytinės Vokietijos piliečių yra priešingi sovietinei santvarkai.

Štai ir jų sąrašo tęsinys:

210. Skaržinskas Jurgis, Sault S. Marie, O. 10,—

Ačiū tautiečiams už atsiliepiamą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp. b-vė „NL“ ir KLCT.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny 4.50 Other Countries 4.50
Australijoje 5.00 Australia 5.00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitaraimą, gauna nuilaidų.

Bendruomenės organizavimo sunkumai

Ilgai jau užsitęsę Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimas. Daugeliu jau ir pesimizmas apima. Kai kas jau nustojo vilties, kad iš viso pasisektų Kanadoje sudaryti bendruomenę.

Komunistai džiaugiasi ir triana rankas, kad lietuviai negali susiorganizuoti į vieną organizaciją.

Iš to daromos, kartais, netoli einančios išvados. Girdi, lietuviai nepribrendę gyventi pilnu tautiniu gyvenimu, kuriam jie sugebėtų aukoti savo asmeninius arba srovinius, partinius reikalus. Tuo nesugebėjimu susidrausminti jie įrodą, kad jie dar nepribrendę ir valstybiniam gyvenimui, kuriam yra būtinas aukščiausias organizuotumas.

Tegu Kanados lietuvių „pasyvumas“ turi daug daugiau priežasčių, negu jiems priklauso; tegul ir tie prieštariai toli gražu nėra tikri, bet bent formali priežastis jiems yra.

Reikia konstatuoti faktas, kad Bendruomenės organizavimas sklandžiai neina. Daugiausia net: jis susiduria su žymiais kliuviniais.

Kai anksčiau buvo mėgę kaltinti KLB-LOKą ir visas nesekmes jam vienam teverti, — dabar, kai jau iš jo pusės viskas paruošta, — reikia konstatuoti, kad šitie kaltinimai visai atpuola.

Centrinę LOKą galima buvo pakaltinti dėl tikrai nelengvos pradžios, kuri natūraliai sekė po labai nenaudingo skilimo seime, kuri „NL“ kiek anksčiau buvo apibūdinta. Bet, kalbant visai objektyviai, tie KLB-LOKO sunkumai lietuvių pačio reikalas ir visiškai nieko neturėdė Bendruomenės organizuoti. Bent dėl sąlygų, kuriomis nusistatyta organizuoti, KLB-LOKas seniai jau yra sutaręs ir 1940 metų Vasario 16 dienos progai pritaikytieji aplinkraščiai sudarė visas sąlygas Bendruomenės organizacijai paruošti.

Deja, ligšiol labai daug lietuviškųjų kolonijų ne tik tai sąlygų neišpildė, bet kaikuriuos visiškai ligšiol nėra pradėjusių jų nei pildyti.

KLB-LOKO aplinkraščius ir taisykles tikrai nedidelis mažųjų kolonijelių ir pavienių asmenų skaičius teisipildė. Didžiosios kolonijos ligšiol nėra jų reikalavimų išpildžiusios ir kada išpildys, tai klausimas.

Paskutinis ryškus faktas: Priėmus rinkimų taisykles, kuriomis dabar skelbiamos, buvo duotas paskutinis terminas — atsiųsti registracijos kortelės ligi praėjusiojo gegužės 15 dienos. Ir koks rezultatas? — Po to ligšiol nebuvo prisiųsta nė viena kortelė. ... O iš viso jų tepriųsta tikrai apie 600. Faskyrus terminą, praėjo jau visas mėnuo, o vaisiai tie patys.

Akivaizdoje tokių faktų, kas gi nepaklaus: ar 600 asmenų su vaikais imtinai, gali sudaryti bendruomenę, kai kraš-

IRENA IVAŠKEVIČIOTĖ

ir

VYTAUTĄ GAVELĮ,

sukūrus jiems naują gyvenimo židinį, daug gražių dienų linki

Vasiliauska ir Mekšriūnai.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ DEŠIMTMEČIO PROGA.

taria žodį skaitytojai ir bendradarbiai

„Nepriklausomai Lietuvai“.

Džiaugiuosi drauge su Jumis šioje didžiai reikšmingoje sukaktyje.

A. Kavaliūnaitė

Sveikinu „Nepri. Lietuvai“

10-čio sukaktuvių proga ir linkiu sėkmingai tarnauti lietuvių išlaikymui Kanadoje.

Jonas Karka.

Toronto.

„Nepriklausomos Lietuvos“ Redakcijai ir Administracijai, Montreal.

Svenčiant pirmąjį „Nepri-“

Birželio 23 dienos sukaktyje

Birželio 23 d. sukanka 10 m., kada lietuvių tauta vieninai pakėlė ginklą prieš sovietinę okupantą ir jo terorą. Dvieju tūkstančių tylių karžygių gyvybę sudėjus, buvo pašalintas okupantas, paskelbta laikinoji vyriausybė, kraštas perduotas į jos rankas. Laikinoji vyriausybė atgaivino svetimos prievartos nutrauktą Lietuvos suvereninių organų veikimą ir grąžino tautines valstybinio gyvenimo formas.

Laik. vyr.-bės dienos buvo trumpos — nuo birž. 23 iki rugp. 5. Jos veikimą nutraukė naujas okupantas. Tačiau sukilimo laimėtos dienos Lietuvos kovų istorijoje bus išsitas didingas ir šviesus liudijimas apie lietuvių tautą. Liudijimas nepaneigiamas, nes nuosaivi karžygių krauju patvirtintas, kuris sugriovė sovietų rūpestingai statytą melą, kad lietuvių tauta buvusi laisva valia įsiprašiusi į Sov. S-gos nelaisvę. Tai liudijimas, kad laisvė — ir tik laisvė — vedė vyrus ir moteris mirti kovoje su priešu. Tai pati laisvė, kuri šandien dešimtis tūkstančių partizanų ir visą kraštą pasilikusią tautą įkvėpė virsti riteriais be baimės. Dėl tos laisvės žuvusiems tebūnie amžina gyvyje meilė, ir kai ateis laikas, tebūnie jų vardai surašyti garbės vietose. Nežinomieji vardai tebus įjungti į Nežinomojo Partizano Kovotojo Šventovę, kuri jaunajai kartai būtų patriotizmo ir pasiaukojimo židiny.

Sukilimo dienos buvo liudijimas, kad lietuvių tautos gėmės yra skaidriai demokratingos, nes tik demokratingas kraštas dėl laisvės aukotis yra laisvai pasiryžęs; tik jis su-

klausomos Lietuvos“ dešimtmetį, Montrealio Skautų Tautos išreiškia kuo nuoširdžiau linkėjimus visai redakcinei kolegijai ir jos bendradarbiams.

s. v. vyr. skilt. S. Naginionis, Tuntininkas.

Pp. „Nepriklausomos Lietuvos“ buvusiems ir esantiems redaktoriams bei Leidėjams Montrealyje

Gerbiame, Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

Tėbūnie leista, mums, kukliems Jūsų laikraščio bendra-

BALSAS ŠAUKIAS TYRUOSE

RAŠO B. „KELEIVIO“ RED. A. LYMANTAS.

Motto: „Ponas Simonaitis gyvena mūsų pinigais“.
(„Memeler Dampfboot“ Nr. 10).

Ne paslaptis, kad Klaipėdos krašto ir Rytprūsių vokiečiai smarkiai veikia ir mažlietuvių, gyvenančių Vakarų Vokietijoje. Tą darbą jie atlieka per visokius mitingus, „Heimat-tagungus“ (Tėviškes dienas) ir ypatingai per spaudą. Tuoj po karo Klaipėdos krašto vokiečiai susiorganizavo ir Klaipėdos krašto vokiečių draugiją. Ši draugija priima visus Klaipėdos krašto gyventojus savo nariais. **Svarbu tik, kad visi stotų už Klaipėdos krašto atskirumą nuo Lietuvos.** Savo propagandos išvystymui vokiečių pabėgėliai gauna nemažą piniginę paramą iš Vokietijos valdžios. Derėtis su lietuviais čekų vokiečių pavyzdžiu — Klaipėdos vokiečių qabartiniai vada! nē galvoti ne nori, nors ir susipratę vokiečiai yra tam linkę.

Man tebegyvenant užjūryje, nekartą teko iš lietuvių išgirsti: ką, pagaliau, veikia prūsų lietuviai? Ko jie tyli? Ko jie viešai nedemonstruoja savo norų, ir ko jie nesipriešina? I tai tekdavo tik patraukti pečiais ir atsakyti: Jei mažlietuvių būtų Amerikoje, tai jie tą ir galėtų padaryti, kaip mes čia tik dalelę patekusių mėginame. **Mažlietuvių, kaip per šimtmečius, taip ir dabar, priklauso nuo vokiečių malonės.** Gal šiandien dar daugiau kaip niekad. Juk žinokime, kad vokiečiai šiandien vėl kelia savo galvas, reikalaudami „visų savo kraštų“. Ar jiems tai pavyks, yra kitas klausimas. Bet mažlietuvių, kurie priklauso nuo vargingos vokiečių rentės bei pašalpos ir kuriems daugiau pasireiškiant, primenamos svečių teisės, negali viešai pareikšti savo norų, kad prie Lietuvos būtų prijungtas ne tik Klaipėdos kraštas, bet ir visa Mažoji Lietuva. Jau mažlietuvių šeima, gyvenanti pas betkurį vokiečių ūkininką, ne visuomet gali kalbėti lietuviškai su savaisiais. Ūkininkas, išgirdęs ir nesupratęs svetimos kalbos, gali juos palaukinti vokiečių taip bijomais ir nemėgs tamais lenkais. Tai gali reikšti, kad reiks apieisti pakenčiamą butą ar darbą.

O vistiek, kai teko lankyti daugel gerų prūsų lietuvių vi sokiose ūkininkų pašiūrėse, teko pastebėti jų nepalaužiamą dvasią. Mažosios Lietuvos Tarybos Spaudos Komisija, norėdama, kad tas tamsias pašiūres pasiektų paguodos ir iš-tvermės duodantis lietuviškas žodis, nutarė prūsų lietuviams atkurti jų taip mėgiamą laikraštį „Keleivį“. Jau iš anksto buvo galima numatyti, kad toks laikraštis dėl piniginių sunkumų tik kartkartėmis tegalės pasirodyti. Tą daugeliui gerų pasaulio lietuvių pa-

dedant, „Keleivis“ nekartą galėjo pasileisti ir kelionę ir sustiprinti išblaškytus mažlietuvių. Jis stengėsi kiek galint vaizdžiai nušviesti mūsų žmonių mulkintojus, jų metodus, bei parodyti, kas dėl Lietuvos ir jos išlaisvinimo pasaulyje daroma. Galimas daiktas, kad mūsų broliai, davę savo dolerius laikraščiu, tikėjosi daugiau „ugnies“ ir „polekių į ateitį“, kaip neperseniausio teko skaityti vieną kritiką apie „Keleivį“. Gal ir čia reikėtų priminti, kad prūsų lietuviai gyvena ne Amerikoje, bet Vokietijoje. Turėkime omenyje, kad mūsų atstovai Vokietijoje turi vykti į visokias pabėgėlių ministerijas ir ten kovoti dėl savo teisių bei prašyti savo žmonėms išmaldų, nes tie laikai jau praėjo, kai užtekdavo kreiptis tik į karinę valdžią. Dėl per aiškių polėkių gali visa delegacija ministerijos būti pasiūsta į namus. Tuo tikslu ir iš mūsų vadovaujančių vietų Vokietijoje buvo pageidauta, kad „Keleivis“ sumažintų savo „ugningumą“. Gal minėtoji kritika, rašydama apie „ugnį“, turėjo omenyje jos taikymą VLIKui dėl neįsileidimo M. L. T-bos? Tai jau

būtų paskutinė blogybė — rodyti visiems mažlietuviams ir priešininkams mūsų nesutikimus tarpusavyje.

Kai pasirodė Mažosios Lietuvos Spaudos Komisijos leidinys „Krivulė“, susilaukėme pirmos vokiečių reakcijos. Supratome, kad vokiečiai mažlietuvių veiklą seka. Vokiečių savaitinis „Christ und Welt“ (Krikščionis ir pasaulis) buvo ant to leidinio labai užpykęs. Vėliau, pasirodžius „Keleiviu“, vokietininkai pastebėjo, kad spauda dar yra vienintelis kelias pasiekti mažlietuvių, kurio jie negali užkirsti. Be to, „Keleivis“ daug kur pateko ir į Klaipėdos vokiečių rankas, kurie jį skaitydami ar iš smalsumo, ar norėdami pasekti, ką veikia „kita pusė“. Tat visų didžiausiam nusitebėjimui Klaipėdos vokiečių oficiozas „Memeler Dampfboot“ buvo priverstas atspausdinti vieno susipratusio vokiečio laišką, kuriame nesibijoma pasakyti, kad vokiečiai mes jų savo sovinizmą, kad į Klaipėdos kraštą nežiūrėtų kaip į Vokietiją, bet į tėviškę, ir kad

būtų metas rasti bendrų žodžių su lietuviais. Jis rašo, kad skaitęs, jog Lietuvos atstovybes Londone ir Vasingtone esančios pripažintos „de jure“, kas reiškia, kad vakarų valstybės galvoja apie rimtą Lietuvos valstybės atkūrimą su Klaipėdos kraštu. Jau dabar esąs aukščiausias laikas užmegzti ryšius su lietuviais, kad vėliau netektų stovėti už durų. Matyt, Klaipėdos krašto vokiečių dalis distancijuojasi nuo dabartinės Klaipėdos kršto vokiečių organizacijos soviništinų vadų grupės. Vokiečiai per mūsų spaudą sužino, kad ir mažlietuvių veikia, kas tam tikriems vokietininkams nelabai patinka. Užtat nutarta imtis žygių prieš Maž. Lietuvos valios reiškęją — Mažosios Lietuvos Tarybą. Pirmą auką vokiecininkai pasirinko M. L. T-bos pirmininką — Erdmoną Simonaitį.

Jau sekančiame „Memeler Dampfboot“ o“ numerioje deda ma atsakę: „Ponas Simonaitis lebt auf unsere Kosten“ (Ponas Simonaitis gyvena mūsų pinigais), ir pradedamas

bjaurus, iki šiol dar nepastebėtas Simonaitis šmeižimas. Negana to, iš skaitytojų reikalaujama, kad jie imtųsi prieš jį priemonių. Straipsnyje Erdmonas Simonaitis apšaukiamas „notorišku vokiečių ėdiku“, girdi, turįs daug vokiečių ant savo sąžinės (!), o dabar imas vokiečių valdžios rentę, mokamą nacių laikais politiškai persekiojamiems. „Imdamas“ vargšų vokiečių pabėgėlių skatikus, jis vėl mušas seną Tarybos bugną, šiandien reikalaudamas visą Mažąją Lietuvą prijungti prie Lietuvos. Jam per sekiojamai iš nacių pusės būvę „mielesni“, negu pasilikimas tėvynėje. Už tai ir „laisvu noru atbėgęs“ (!) pas nacių ir Reichą. Toliau M. L. T. pirmininkui metama asmeniškų užgauliojimų, tokio pat stiliaus, kuris nacių laikais buvo įprastas. Savo puolimų išva-doje dabartiniai Klaipėdos krašto vokiecininkų vada! reikalauja (fordern) iš visų vokiečių, kad jie reikalautų iš Erdmono Simonaitio skriaudų atitaisymo ir siųstų tuo tikslu Skriaudų Atitaisymo Įstaigai (Amt fiur Wiedergutmachung) Detmold, Paulinenstrasse. Toliau skaitytojai pa-informuojami, kad būsią daro mi žygiai M. L. T-bos pirmininko perdavimui vokiečių teisams už „kriminalinius nusikaltimus“ (!).

Iš to reikia konstatuoti, kad prūsų lietuvių veikla nebuvo be atgarsio. Jei vokiecininkų įtūžimas ant mažlietuvių veiklę ir jų veiklos pasiekė tokį laipsnį, kad griebiamasi pačių šlykščiausių ir nešvariausių priemonių juos sunaikinti, tai, tur būt, jiems nemažos žalos pridarėme. Kam pulsį savo priešininką, jei jis nepavojingas?

Nėra reikalo mūsų tarpe ginti Erdmoną Simonaitį prieš vokiecininkų bjaurius melus ir pamazgas. Tam mes jį ir jo kovų pilną gyvenimą per gerai pažįstame. Skaudu tik ir stebėtis reikia, kur vokiecininkų oškus gaivalus ant žmogaus, kurį patys kankino ilgus metus KZ-tuose, kad iš jo reikalautų skriaudų atitaisymo. • Negana to, įieskoma kelių, kaip perduoti jį teismui. Skaudu tai, bet šie metodai mažlietuvių tautinio atgimimo istorijoje ne nauji. Jau kaizerių laikais prūsų lietuvių veikėjai tą gavo patirti. Kas tik kur daugiau pasireiškėdavo, buvo vokiečių šmeižiamas. Laikraščių redaktoriai, kurie neužsiimdavo „viešpaties ciesoriaus garbini-

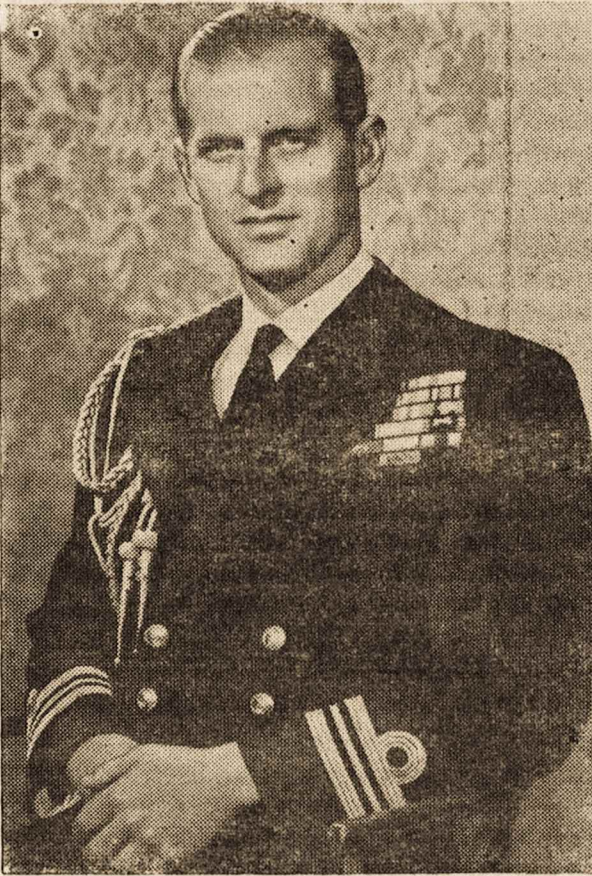
mu“, turėdavo pasitraukti. Kitu atveju net spausdaves privesdavo prie subankrutavimo. Prieš veikėjus, kurie nebijodavo nuolatinių grėšinių, vokiečiai panaudodavo pačias pasukutines priemones. Kaip pavyzdį mažlietuvių prisimena dar dr. Bruožis. Jam daug grąsino ir jį perspėjo, kad nustotų tautiškai veikęs ir mažlietuvių žadines. O jis vistiek ne pabijojo. Beliko vokiečiams tik viena — išprovokuoti incidentą, apšaukti dr. Bruožį bepročiu ir perduoti jį vieno vokiečio globai. Kiek buvo dėta pastangų jį išlaisvinti! Veltui. Dr. Bruožis, gyvai palaidotas, pamažu sunyko ir mažlietuvių tautinio atgimimo darbe, kuriame jis buvo vienas iš stipriausių šulų, daugiau nebepasireiškė.

Mes, mažlietuvių, pažįstame Erdmono Simonaitio drąsą. Kai visokiuose komitetuose ir susirinkimuose nutildavo gražios kalbos, pasiūlymai ir nutarimai, kai reikėjo veikti ir būti vyru savo vietoje, tai visų posėdžiavusiųjų akys nukrypavo į Erdmoną Simonaitį. Jie žinojo, kad Simonaitis nebijojo kaip „maištininkas“ būti pakariamam ar sušaudomam, bet eis drąsiai kalbėti ar tai su prancūzais, ar su angliais, ar vokiečiais. Ir šiandien Simonaitis yra tas populiarius Mažosios Lietuvos vyras, kurį pažįsta visi mažlietuvių

Ir čia ne mano tikslas glorifikuoti ar perdėtai kelti Erdmono Simonaitio asmenį, bet pavaizduoti mažlietuvių prisirišimą ir pagarbą jam. Gal kiti ir geriau supras, kodėl jam taikomas pirmasis smūgis. Neabejojame, kad M. L. T-bos pirmininkas, nors daug vargo ir nusivylimo savo gyvenime patyrė, pakels ir šitą smūgį. Tačiau ir stipriausiam kartais moralinė parama iš savo žmonių, draugų ar maža pasisekimo prošvaistė savo darbe duoda naujų jėgų.

Kai vokiečiai ruošia akciją prieš Mažosios Lietuvos Tarybą ir jo pirmininką, tur būt ir mūsų Vyriausias Išlaisvinimo Komitetas arba bent jo dalis turėjo nemigo naktų. Didžiai daliai pasaulio lietuvių spaudžiant, reikėjo surasti naujų įtikinančių priežasčių, kad galėtų atsikratyti Mažosios Lietuvos Tarybos ir pasaulio lietuviams pasiteisinti. Tas nelengva, turint omenį, kad per eilę metų reikėjo jau daug argumentų surasti ir naudotis įvairiomis taktikomis.

Jei šiandien paskaitome vienos srovės laikraščius, tai mažlietuvių, atrodo, visai neatstumiame. Atvirkščiai. Kiek užuojaus žodžių pasigirsta mažlietuviams ir kaip iškeliami jų (Nukelta į 8 pusl.)

ASSENS, KURIE STOJA DIDŽIOSIOS BRITANIJOS PRYŠAKYJE

Didžiosios Britanijos karalius Jurgis VI serga. Yra baimės, kad sostas gali nelauktai likti be karaliaus. Todėl susirūpinta iš anksto tokiame atveju pasiruošti. Sosto įpėdinė yra princesė Elzbieta (ją čia matome su sosto įpėdiniu). Ji dabar yra ruošama karalienės pareigoms. Tuo tikslu ji priiminėja parodus; tuo tikslu ji lankėsi pas Popiežių; tuo tikslu jos vyras Eidinburgo kunigaikštis (dešinėje) pašauktas iš laivyno prie sosto, prie kurio, šalia karalienės, jis turės sėdėti be karališkos karūnos.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS RINKIMŲ TAISYKLĖS.

I. Bendrieji nuostatai.

1. Vyriausias Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovaujantis organas yra Kanados Lietuvių Bendruomenės Taryba.

2. Kanados L. B. Taryba renkama tiesiogiu ir slaptu balsavimu visų Kanadoje gyvenančių pilnatiesių lietuvių, suka-kusių prieš balsavimą nemažiau kaip 18 metų amžiaus.

Neturi teisės rinkti:
a. Kenkią Lietuvius tautai,
b. Priešingai Lietuvos Nepriklausomybei,
c. Pritariai bolševikinei ar kitokiai Lietuvos okupacijai.

3. Kas pagal šiu taisyklių § 2 nustotja teisės rinkti, nustato L. K. L. B. O. K-tas, kurio nutarimai yra galutiniai.

4. K. L. B. Tarybos atstovų gali būti renkamas kiekvienas Kanadoje gyvenantis pilnatiesis lietuvis ne jaunesnis kaip 21 mt. amžiaus. Negali būti renkamas neturįs teisės rinkti (žiūr. 2—3 st. st.).

5. K. L. B. Tarybai rinktinų atstovų kandidatams turi teisę išstatyti savo apygardoje kiekviena trisdešimties (30) pilnatiesių lietuvių grupė.

6. K. L. B. Tarybos atstovų kandidatų sąrašai sudaromi rinkiminėm apygardom.

7. Sąrašams sudaryti rinkim. apygardom jų ribas atsižvelgiant rinkimų patogumui, nustato L. K. L. B. O. K. pagal turimą kartoteką ne vėliau kaip 16 sav. nuo balsavimo dienos.

8. Galutinį kartotekos pristatymo ir L. K. L. B. A. O. K-tų ir seniūnijų terminą nustato ir skelbia L. K. L. B. O. K.

9. Kiekvienai rinkim. apygardai renkamų tarybos atstovų skaičių pagal toje apygardoje gyvenančių lietuvių kartotekoje užsiregistravusių lietuvių skaičių, nustato L. K. L. B. O. K. ne vėliau kaip 13 sav. prieš balsavimo dieną.

10. Apygardomis išstatytų K. L. B. Tarybai kandidatų rinkimai vykdomi apylinkėmis ir seniūnijomis pagal iš anksto sudarytus jų apylinkių L. O. K-tų ir seniūnijų rinkimų sąrašus.

II. Rinkimų vykdomieji organai.

11. Vyriausiuoju K. L. B. Tarybos rinkimų organu yra K. L. B. O. K-tas.

12. L. K. L. B. O. K-tas:
1. Prižiūri rinkimų tvarką.
2. Duoda rinkimams tvarkyti nurodymus ir paaiškinimus.
3. Registruoja ir skelbia kandidatų sąrašus apygardomis.
4. Tikrina apylinkėmis ir seniūnijomis praveistus rinkimus.
5. Subalansuoja iš apylinkių ir seniūnijų gautus balsavimo rezultatus rink. apygardomis.
6. Paskelbia Tarybon atstovais išrinktųjų galutinį sąrašą.
7. Sprendžia gautus dėl rinkimų skundus;
8. Naikina apylinkėse ir seniūnijose praveistus rinkimus, neprisiilaikant šių ir „Kanados L. B-es Apylinkių, Laikiniųjų Organizacinių Komitetų sudarymo taisyklių“.
9. Skiria tokiose apylinkėse naujus rinkimus.
10. Atlieka kitus šiomis taisyklėmis numatytus darbus.

13. L. K. L. B. apylinkėse Tarybos rinkimų vykdomuoju organu yra L. K. L. B. A. O. K-tai.

14. L. K. L. B. A. O. K-tas:
1. Sudaro tos apylinkės rinkimų sąrašus;
2. Numato ir paskelbia visų žinių būstą, kuriame suinteresuoti rinkikai galėtų pasitikrinti ar gauti reikalingų informacijų.
3. Praveda šiom taisyklėmis numatyta tvarka balsavimus.

4. Balsavimams pasibaigus suskaičiuoja balsams mesti dėžėje rastus vokus, balsavimo lapelius ir už kiekvieną kandidatą paduotus balsus.
5. Rašo balsavimo eigos protokolą.
6. Atlieka kitus šiomis taisyklėmis numatytus darbus.

15. Savo veikloje L. K. L. B. A. O. K-tas vadovaujasi „Kanados L. B. Apylinkių Laikiniųjų Organizacinių Komitetų sudarymo taisyklėmis“, „Kanados Lietuvių Registracijos Taisyklėmis“ — šiom taisyklėmis ir L. K. L. B. O. K-to nurodymais.

16. Seniūnijose Tarybos rinkimų vykdomuoju organu yra seniūnas ir tos seniūnijos susirinkimo išrinkti du atstovai. Seniūnijoms atitinkamai taikomi šiu taisyklių 4 ir 15 st. st.

III. Rinkimų Sąrašai

17. Rinkimų sąrašus apylinkėse sudaro L. K. L. B. A. O. K-ai, o seniūnijose — seniūnai.

18. Į rinkimų sąrašus įrašomi tik toje apylinkėje ar seniūnijoje gyveną rinkikai.

19. Tas pats rinkikas gali būti įrašytas į rinkimų sąrašus tik vienoje apylinkėje ar seniūnijoje.

20. Rinkimų sąrašan įrašoma: rinkiko pavardė, vardas, gimim-

mo data ir gyv. vieta. Sąrašas sudaromas pavardžių abėcėlės tvarka.

Galutinį rinkimų sąrašą pasirašo visi L. K. L. B. A. O. K-teto nariai, o seniūnijose — seniūnas ir susirinkimo išrinkti du atstovai (16 str.).

21. Apylinkių ir seniūnijų rinkimų sąrašai sudaromi ne vėliau 12 sav. prieš balsavimo dieną. Šių sąrašų vienas egzempliorius pristatomas L. K. L. B. O. K-tui ne vėliau kaip per 7 dienas.

Pastaba: Lietuvių registracija nenutraukiama ir tęsiama toliau.

22. Ne vėliau kaip 6 sav. prieš balsavimo datą kiekvienas pilnatiesis lietuvis turi teisę pasitikrinti ar jis yra įtrauktas į tos apylinkės ar seniūnijos rinkimų sąrašus.

23. Šių taisyklių 20 str. paminėtos žinios gali būti suteikiamos tik asmeniškai besiteiraujančiam lietuviui. Apie kitus ir rinkimų sąrašus įtrauktus ar neįtrauktus asmenis pranešinėti draudžiama.

24. Rinkikai toli gyveną nuo apylinkių arba seniūnijų būstų arba dėl svarbių priežasčių negalį ateiti asmeniškai pasitikrinti ar yra įrašyti į rinkimų sąrašus, gali tai atlikti paštu.

L. K. L. B. A. O. K-as gavęs tokį pasiteiravimą paštu, turi atsakyti į jį ne vėliau kaip per 3 dienas.

25. Rinkimų patikrinimui ar jie yra įtraukti į sąrašus, L. K. L. B. A. O. K-tai ir seniūnai iš anksto numato ir paskelbia spaudoje ir kitais galimais būdais, pastovų būstą (antrašą) kur jie galėtų kreiptis pasitikrinimo ir informacijos reikalais.

26. Neįrašytas į rinkimų sąrašus pilnatiesis lietuvis turi teisę reikalausti iš atitinkamų L. K. L. B. A. O. K-tų ar seniūnų, kad būtų įrašytas, o pastariejiems tai padaryti atsisakius, gali laike 3 d. nuo galutinų sąrašų patikrinimo termino skųstis L. K. L. B. O. K-tui (Mont realyje).

27. Skundai tokie paduodami per vietos L. K. L. B. A. O. K-tą, kuris drauge su savo patik asmeniškai besiteiraujančiam lietuviui. Apie kitus ir rinkimų sąrašus įtrauktus ar neįtrauktus asmenis pranešinėti draudžiama.

28. L. K. L. B. O. K-tas, gavęs tokį skundą, ne vėliau kaip per 14 d. daro dėl jo savo nutarimą, kurio vieną nuorašą tuoj siunčia atitinkamam L. K. L. B. A. K-tui ar seniūniui ir vieną skundėjui. L. K. L. B. O. K-to nutarimas — galutinis. (Bus daugiau).

Didžioji ir Mažoji — viena Lietuva.

Jaunimas laukia pagalbos

Tautos ateitis yra priaugančios kartos rankose. Joks politikas, nors jis būtų ir taip išmintingas, negali garantuoti tautai šviesios ateities, jei žus jo jaunimas. Tai buvo gerai suprantama, kad lietuvių tauta dėl savo mokyklų kovoję prieš caro valdžią ir kai keizerio lankais petijomis buvo protestuodama prieš Mažos Lietuvos mokyklų pavertimą germanizacijos įrankiu.

Su entuziazmu buvo imtasi mokyklų tinklo praplėtimo, kurio darbo vaisiais mes šiandien galime pasigėrėti. Turime naują kadrą inteligentijos, galinčios stoti ten, kur ją tėvynė pašauks.

Lietuvių mokslo troškimo nenuslopino ir tautos nelaimės. Tuoju po karo, lietuviams susibūrus ir lietuviškas bendruomenės, stovyklose įsisteigę lietuviškos mokyklos. Ir vėl eita su entuziazmu prie darbo. Nors trūko tinkamų patalpų, knygų ir reikalingiausių mokslo priemonių, tačiau idealizmas ir šviesos troškimas nugalėjo visus sunkumus. Mokytojai neklusė, koks bus atlyginimas, o mokiniai užmiršo alkį ir šaltį. Tas darbas nebuvo be vaisių. Nemažai skaičius jaunimo, baigęs tremties gimnazijas, studijavo ir daugelis baigė universitetus.

Vykstant emigracijai ir IRO nutraukus tremtiniams globą, gimnazijos ir kitos mokyklos turėjo būti uždarnos.

Nors daug lietuviškos jaunomenės išsisklaidė po visą pasaulį, tačiau didelis skaičius dar yra Vokietijoje ir dėl įvairių priežasčių turės ten palikti. Kyla klausimas, kas bus su tais, kurie liks Europoje? Kas bus su tuo — ypatingai Mažosios Lietuvos jaunimu, kurį tėvai yra priversti leisti tik į vokiškas mokyklas. Kaip juos išlaikyti mūsų tautai?

Su tokiais ir panašiais klausimais susidursi, Vokietijos P. L. B. Krašto Valdyba pasista t vieną iš didžiausių uždavinių — išlaikyti bent vienintelę lietuvišką gimnaziją Vokietijoje. Tai kilnus ir garbingas užsiėmimas. Žinoma, tas nepriklauso vien tik nuo tam darbui pasižventusių žmonių. Ne užtenka, kad mokytojai dalinasi kuklia alga, neužtenka ir mokinių užsidedimo mokyti.

Supratus didelę atsakomybę galėjo savo pažadą ištesėti.

Kadangi šalpa yra nuolatinė, tai ir M. L. B. D-ja nenuilsta prieš mokinius ir tėvus, tiek Krašto Valdybą, tiek gimnazijos vadovybę nuolat spaudžia rūpesniai — kaip ilgai pasiseks gimnaziją išlaikyti? Beliko vienintelė išeitis, kreiptis į pasaulio lietuvius ir prašyti pagalbos. Ir Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija buvo prašoma prisidėti prie šalpos darbo — išlaikyti dvi gimnazijos klases, kuriose daugiausia yra mažlietuvių vaikų. M. L. B. D-ja tuoj ėmėsi iniciatyvos ir reikalo svarbą suprantančių lietuvių aukomis bent dalinai apeliuoti į mūsų tautiečių širdis — padėti mūsų jaunimui Vokietijoje.

Vasario 16-tosios Gimnazija yra ta salelė, kur dar galime atgaivinti ir išsaugoti bent dalį mūsų jaunų tautos daigų Vokietijoje.

Mes visi sunkiai uždėdami savo centą, tačiau neužmirškime, kad esame vienos šeimos nariai ir kiekvienas savo vietoje jo kovotojai už tos šeimos geresnę ateitį.

„... Mes stengiamės visomis jėgomis priartinti tą valandą, kada brangioji mūsų tėvynėje laisvės varpai suskambės. Tuo manome jums nors dalinai atsilyginti už tas pastangas ir aukas, kurias atliksite dėl mūsų...“, rašo mums Lietuvių Vasario 16-tosios Gimnazijos direktorius savo bei mokinių ir mokytojų vardu.

Turėdami tai prieš akis, įvairių progų metu pagalvokime, kaip mes galėtume mūsų gimnazijos jaunimui Vokietijoje padėti. Ar negalėtumėte iš įvairių parengimų jiems skirti bent keletą dolerių? Ar negalėtumėte daugiau kas iš mūsų apsidėti kukliu mėnesiniu mokėsiu? Ar nebūtų pravartu pagalvoti, kur dar steigti šalpos draugijas ir pritraukti plačią mūsų tautiečių masę prie to kilnaus darbo? Tat, pažindami mūsų tautiečių geras širdis, ir šiandien į juos kreipiamės: Padėkite!

Visais piniginiiais M. L. B. D-jos reikalais prašome kreiptis į D-jos išdėtininką sekanciu antrašu:

A. Lymantas, 7116
Cartier Str., Montreal, P. Q.
M. L. B. D-jos L. C. Valdyba.

Lietuviai visur

* Povilas Peskarskis iš Kanados 24. 4. 51. atvyko Argentinos prekybos reikalais.

* Sidnejaus laikraščiai idėjo skelbimą, kad būtų parūpin ta profesinio darbo agronomijos dr. J. Briedžiui.

* S. Šimkaitis dažnai kviečiamas vertėju į australų teismus.

* Meno studentas L. Urbanas, negalėdamas atsikveisti iš Vokietijos silpnųjų plaučių sužadėtinės, 3 metus išdirbęs Australijoje prie cukrinių nendrių kirtimo, pats savo noru grįžta pas ją į Vokietiją.

* D. Britanijos Lietuvių S. gos apyg. p-kū ir Tarybos posėdis pasmerkė pasireiškusius D. Britanijos sąjūdžius, kuriais bandoma ardyti išeivių vienybę; nuspręsta daugiau rūpintis „Br. Lietuvio“ išlaikymu, nutarta tirti savos spaustuvės reikala, išplėsti likusiųjų Vokietijoje šėpimą ir mėginti jų dalį atsikelti į Angliją. Taryba išryškino, jog Lietuvos laisvinimo darbe yra šie 3 mūsų svarbiausi veiksniai: 1. VLIK as, 2. Lietuvos diplomatai, 3. lietuvių išeivių organizacijos. Su visais šiais organais sąjunga glaudžiai bendradarbiauja, su jais tariai, juos remia ir kur reikiant laikosi jų direktyvų ir linijos.

Iš visur ir apie viską

— Kanadoje, ties Ottawa, sudegė amunicijos fabrikas. Spėjamas sabotazas.

— Estijoje iš 26 ministerių šiuo metu tik 6 yra estai. Iš 282 estų komunistų kartijos svarbesnių pareigūnų tik 142 yra estai, kiti rusai.

— Atominės fizikos specialistams — Skobelcin'ui, Dobrotin'ui ir Zacepin'ui paskirta pirmojo laipsnio Stalino premija už praktišką kosminių spindulių tyrinėjimų pritaikymą atominės energijos reikams.

— Rytinės Vokietijos geležinkelių linijos praplečiamos pagal Rusijos geležinkelių plokštį, pritaikomi tiltai sunkia mnicijos transportui ir stočių platformos sunkiųjų ginklų iškrovimui.

— Oranžinės upės, P. Afrikoje, pakrantėje rastas labai didelis 1½X1X¾ colio dydžio, 160 karatų svorio, puikaus spindesio deimantas, apie 80.000 svarų vertės.

* T. Fondo valdytojo patvarkymu D. Britanijoje sudaryta TF atstovybė. Jos pirmi ninku paskirtas J. Vilčinskas, vicep. — P. Bulaitis ir ižd. — F. Senkus. Coventry atgaivinta lietuviška šeštadienio mokykla.

* Į Kanadą išvyko Coventrio lietuvių klebonas kun. Pacėvičius, į JAV vyksta adv. J. Dėdinas, J. Matulionis.

* Amerikos legiono antisubversyvinio komiteto narius kons. Daudžvardis per seminarą supažindino su okupuotos Lietuvos padėtimi, kaip so vietinio gansterizmo auka.

* VLIKo narys K. Bieliniš supažindina amerikiečius su kolchozine sistema Lietuvoje.

* Paprockas, E. Milukaitė ir Pr. Bagdanavičius išlaikė gydytojų valst. egzaminus.

* Amerikos Lietuvių Legiono ir moterų rėmėjų seime į naująjį vyr. štabą išrinkti: Vyr. v-das Petras Jurgėla pav. Pranas Norkus-Norkūnas ir A. Leonaitis Jr., adjutantu J. Liaukus, kepelionu kan. J. Meškauskas, ūkvedžiu A. Urbanas, teisėju — gynėju Soreika, gydytoju Dr. Jonas A. Bučinis, Inspektorium Z. Strazdas, bu dėtoju A. Zemaitis, ir ginkliu J. Bogušas.

— JAV kariuomenės šovinių ir artilerijos sviedinių giležms bus naudojamas plienas, vietoj iki šiol naudoto misin-gio.

— JAV Philips - Zwolle firma pradėjo gaminti mechaniskus plaučius, inkstus ir širdis.

— S. Paulio policija buvo suėmusi rusų popą Valentina Bogdanoff ir Viktorą Gussev. Jie įtariamai šnipinėjime rusų naudai.

— Antrasis pasaulinis karas Amerikai kainavo 350 bilionų dolerių. Už tiek pinigų būtų galima buvę pastatyti penkių kambarių namus kiek vienai šeimai pasaulyje ir po milijono vertės ligoninę kiekviename pasaulio mieste, turinčiame per penkis tūkstančius gyventojų.

— Piet. Amerikoje smarkiai plinta falsifikuoti doleriai. „Dolerių“ savininkų išaiškinimui į Braziliją atvyko du Amerikos detektyvai.

ZYGLAI PRIEŠ VERGIJĄ SOVIETOSE.

AP pranešimu iš Santiago, nant badu ir naikinant milijonus Chile, ten posėdžiaujant Jungtinių T. Ek. ir Soc. Tarybai iš Sov. Sąjungos 1941 m. Planu ištraukus, kur pasisakoma, kad „daugiau kaip 14 nušimčių visos kapitalinės statybos, užplanuotos SSSR 1941 metais, buvo atlikta priverstinio darbo vergų rankomis“.

Mr. Kotschnig pareiškė, kad vergų skaičius SSSR turimais duomenimis ir labai atsargiais apskaičiavimais šiuo metu siekia nuo 3 iki 20.000.000 žmonių! Tarptautinė Laisvųjų Darbo Unijų Federacija be to pridėjo dar vieną dokumentą — pačių Sovietų 1937 metais išleistą tvarkaraštį apie priverstos darbo stovyklas.

Laisvas balsas iš laisvojo pasaulio į pavergtas mases ir vergijos numaskavimas, tai yra du tikriausi ginklai Kremliaus fa-nonams sutriuškinti. Be to nereikia užmiršti, kad Korejoje vyksta karštas karas jau yra jungtinių pasaulio tautų kryžiaus karo pradžia prieš pikčiausią žmonių priešą — VKP(b).

Jungtinių Valstybių atstovas Walter M. Kotschnig apkaltino Sovietų valdžią mari-

— S. Paulyje išaiškintas slaptas klastotojų lizdas, kuris gamino dentistų, advokatų ir vaistininkų „diplomas“.

— Londono gydytojas nuo 1932 m. gruodžio 10 dienos išstius metus burnos neatidare ir laimėjo 1.100 svarų. Teisingai sakoma, jog tylėjimas auk-sas...

— Vengras sumušė valgy-mo rekordą: suvalgė keptą žąsį, kilogramą pasteto, šešias lėkštes kumpio ir keturis kepa-lus pyrago vienu prisėstu.

— 1925 m. vienas danų žurnalistas sulgo, kad „kelionę aplink pasaulį“ pėsčias atliks. Ir, po devynių metų, suko-ręs 45.000 km, ir sudėjęs 100 porų batų, lažybas laimėjo.

— Vengrų inžinierius 1910 m. sumanė atlikti kelionę geležinkelio bėgiais, viso 180.000 km, pėsčiomis. Po 25 metų, aplankęs 56 valstybes, išmo-kęs 14 kalbų, nužygiavo 173.000 km.

— Bulgarijos komunistinė vyriausybė įvedė priverstiną darbo prievolę vyrams nuo 20 iki 45 metų amžiaus.

— Rio de Janeiro steigiamas Tarptautinis patariamasis biuras kovai su gyvulių ligomis. Tam tikslui Panamerikos sanitarinis Biuras prie JTO or-ganizacijos paskyrė 1 milijoną dolerių.

— Brazilijoje kasdien gimsta 3.125 naujagimiai.

— Skėtis buvo išrastas Angdvy-nukų.

de. Veikalo pabaiga, kaip matome, gana savotiška. Įvadas į poligamiją? P Collin yra artistas. Jo charakteriai staigūs, audringi, netikėti; jausmai komplikuoti ir įtempti iki haliucinacijų. Visa tai verčia skaitytoją priimti tai, kas yra neįtikimo, nelogiško, nematyti tai, kas yra pasibaisėtino. Tai yra šių dienų romanas, kuris būtų buvęs laikomas beprotišku kliedėjimu prieš keliasdešimt metų. Gyvenimas keičiasi, žmonių galvosena taip pat, o su ja kinta estetikos ir meno kriterijus.

NOVELĖ 1950 metais rieksmingai papildė žinomas prancūzų rašytojas Marcel Ayme savo dešimties novelių rinkiniu Atgal (En Arriere, Gallimard). Gabus novelistas, M. Ayme moka surasti žmogaus gyvenimo charakteringą nuotrupą, mo-ka ją ryškiai pagonaučiantį pavaizduoti. Autorius psichologas ir estetas. Jo veikėjai užburiančiai gyvi. Didelė pasakojimo dovata. Yra ir grakščių fantazijos elementų.

POEZIJOJE šiemet pasirodė Carl Sandburg, vieno didžiausių Amerikos poetų poezijos rinkinys Complete Poems (New York, Harcourt Brace & Co.). Carl Sandburg yra gilus humanistas, Amerikos tautos dainius, vadinamas Amerikos Poetu Dekanų. Jis priklauso tai generacijai, kuri pirmame 20 šimtm. dvidešimtmety sukūrė vadinamąjį Amerikos renesansą. Viltys, džiaugsmas dėl savo krašto galimybių, ateities, turtų. Po šio džiaugsmingo etapo Amerikos literatūroje įsiviešpatavo pesimizmas, tačiau C. Sandburg savo asmenybėje jau buvo susiformavęs, ir ji nedaug tepakito. o šiemet pasirodęs rinkinys lyg ir primena visuomenei senuosius Amerikos idealus ir jos viltis. Sandburg yra Amerikos humanizmo simbolis. Jis yra optimistas, socialistas; jis myli paprastus žmones, gamtą, kaimą, miestą. Jis rašo apie viską — darbininkus, angliakasių, ūkininkus, tarnus, negrus ir baltuosius, garvežį ir šaligatvį, rudens ir pavasarį. Amerikiečių tautoje C. Sandburg yra labai mylimas, nes savo poezijoje jis buvo sutalpinęs savo tautiečių esmines mintis ir svajones.

Ši paskubomis sudaryta 1950 m. trijų pirmųjų bertainių dailiosios literatūros bibliografinė apžvalga, savaime aišku, teapima tik nedidelę minėto laikotarpio leidinių dalį. Dėl šiuo metu nepalankių darbo sąlygų, gali būti ir neabejotinai vertingų veikalų, kurie čia nėra paminėti. Pasistengsime šį trūkumą išlyginti artimiausiojo ateity periodinėje spaudoje.

Yra ir sąmoningai praleisti populiarūs veikalai (best sellers), ir tai dėl to, kad populiarumas nėra kūrinio vertės mastas, o tik skaitytojų masės kultūrinio lygmens rodiklis. Patys geriausi kūriniai ir jų autoriai retai būna populiarūs savo bendraamžininkų tarpe.

Pabaiga.

Praėjusių metų dailioji literatūra

G. I. ZIDONYTĖ.

MEILĖS romane įdomią temą išvystė žinomas prancūzų rašytojas ir kritikas Jean Cassou savo knygoje Gražusis Ruduo (Le bel Automne, Julliard). Gražusis ruduo yra biografinio pobūdžio kūrinys, kuriam suteiktas žavus fantazijos ir poezijos apvalkalas.

Garsus anglų tapytojas Joseph Mallord William Turner atvyksta incognito į ramų Anglijos provincijos kaimelį — Rockenham, ir ten apsigyvena. Jis pasivadina Mr. Booth. Jis malonus ir geras apylinkės gyventojams. Padeda jaunai Cynthiai susituokti su tuo, kurį ji myli. Sueina į kontaktą su vietos klebonu. Vartydamas miestelio archyvus susidomi Stella Dawes, buvusios pilies guvernante, daug iškentėjusia dėl nelaimingos meilės. Tarp šių dviejų žmonių užsimezga švelni draugystė, kuri vystosi palaipsniui ir aistrą, dėl kurios abu kenčia.

Knygos puslapius verčiant sužinome apie šį keistą asmenį daugiau. Jis pasakoja apie gyvenimą. Savo jaunystės meilę Charlottai, kuri, ji atstūmusi, vėliau tapo Lady Robinson. Savo žuvusio draugo Tomo Girtin skaudų netekimą. Savo kankinimąsi dėl Julijos, kuri jam buvo išplėsta du kartus pirmą kartą — žmogui; antrą — mirties. Pagaliau Mr. Booth prisipažįsta: Aš esu Josph Mallord William Turner.

Bet Stella, paprasta provincijos dukra, nieko nežino apie garsųjį spalvininką. Jis grįžta Londonan. Ten jis priimamas su entuziazmu, iškilimėmis, triukšmu, garbės pripažinimais. Lady Robinson irgi pagaliau tampa jo.

Tačiau jį kankina Rockenham'o ilgesys. Jis išvyksta atgal į gamtą, į jo pamėgtą kaimą. Apsisprendimas įvykęs, didžiojo menininko viešas gyvenimas užbaigtas. Savo likimą jis jungia su Stellos. Šių dviejų daug iškentėjusių žmonių meilė, tartum gražūs saulėlydžiai, nuspalvina jų gyvenimo rudens grožiu, patetika ir didinga rimtim.

Realybės ir fantazijos elementai Cassou romane darniai jungiasi. Paslaptis gaubianti W. Turner gyvenimo pabaiga tebėra neišaiškinta. Legendos siejamos su jo „splean'u“, alkoholio pamėgimu. Žinoma tik, kad paskutinius gyvenimo metus jis praleido Chelsea miestely, namuose, kurio šeiminiškė buvo ponija Booth. Ir štai Jean Cassou iš nedaugelio biografinių elementų sukūrė tokį gražų meilės romaną.

Dar vieną, labai nesuinteresuotos ir idealios meilės romaną parašė prancūzas Christian Murciaux. Tai yra Galionų Vertai (La porte des Galions, Julliard). Vyriausias veikėjas, nebejaunas intelektualas įsimyli, pats sau nedrįsdamas pripažinti, jauną, grakščią ir protinę Ireną, seno archeologo dukrą. Jis jai savo paslapties neišduoda. Ji važiuoja Paryžium. Jis ją lydi, vedžioja po muzėjus, aiškina didžiųjų menininkų kūrinius. Jis geras ir rūpestingas, šis žilais plaukais svajotojas, o savo meilę Irenai slepia labai giliai savyje. Šio veikėjo skirtumas su H. de Montherlant herojais nepaprastai didelis...

Ir štai likimo kaprizas: nelaiminga dalia lydi Ireną, tą provincijos gėlę didmiesty. Nevykę nuotykių, blogi pasirinkimai. Ji smunka vis labiau ir labiau, kol vieną dieną rasta neblaivi blogos rūšies bare, ji nusižudo. Veikalo moralė aiški: jeigu jis nebūtų buvęs toks drovus, Irena būtų priklausiusi jam, ji nebūtų nuklydusi nelaimingais takais. Abu eruditai, intelektualai, įjedu paklydo savo laimės įsiekojime. Irenai lemtis lėmė mirtį, jam gi — nuolatinį prisiminimą Irenos prieš jos nelaimę, mergaitės tyra, skaisčia širdim.

Daug žavesio šiam romanui priduoja jo stilius, tyras ir drovus, jo grakšti lyrika, besireiškianti sensualinėse svajonėse, gražių formų ilgesy.

EROTINIO romano apibūdinimą galima suteikti prancūzo Paul Collin veikalui Laukiniai žaidimai (Les Jeux Sauvages, Grasset), už kurį jam buvo suteikta 1950 metų Concourt premija.

Romanas, ištikro, nestokoja laukiniškumo, o su juo ir idomumu, nes P. Collin rašytojo temperamentas pagauna skaitytoją ir laiko jo dėmesį įtemptą nuo knygos pradžios iki pabaigos.

Keturi „buržujukai“, miestiečių vaikai, vasaroja kaime, mušasi su kaimo vaikais. Muštinės žiaurios, aistringos, iki kraujo. Jie kanda, muša, drąsko, mėto akmenimis nekenčiamus „praščiokus“. Vaikai tartum maži žmogėdros, anarchistai, absoliučiai amoralūs. Būdinga, kad jie nestokuoja didingų nuotaukų, dvasios pailimo. Jie panteistai, po muštynių svajodami mėnesienoj, prūdais, vandens augalais ir žalumynais kvepiančią naktį, jaučiasi skęstą palaimoj.

Vėliau matome juos suaugusius. Vienas jų — didvyriškas banditas, užmušamas itūžusios minios už mergaitės pasmaugimą. Tarp likusių — Frncois, Denise ir Claude įsivysto naujas geismų ir aistrų žaidimas. Claude, atkakli ir nepasiduodanti, gauna iš Francois gerą pamoką arklidėj; po to, ji pripažįsta jį mylėjusį visą laiką... Denise, iėta ir pasyvi, tampa Francois žmona. Bet Francois nusistatęs valdyti jas abi: šalia Denise, savo namuose jis apgyvendina ir Clau-

Mus paliko poetas...

Ateis pavasaris ir kalsis žiedas vyšnioj.
O kas bus su mumis?
Kaip mes, nuėję kelio tiek, sugrišim,
Kaip per lietūs, naktim ir audromis?

Juozas Kruminas - Palionis.

Juozas Kruminas mirė. Dar dime baimingą klausimą muvienas benamis žmogus miega myse — kiek dar paliksime svetimam smėlyje, ir niekados čia, ligi ateis sugrįžimo diena? Ir Juozas Kruminas taip klausė savęs. Ir jis tikėjo grįžimu, kaip mes visi. Jis savo baladžių rinkinį pavadino „Sugrįžimo laivas“ ir mes žinojom apie kokį laivą poetas kalbėjo. Jis daugelyje eilėraščių užrašė, mus ligi širdies gelmių sukūrė čiančią, svajonę: kaip mes priartėsime ligi tėvų žemės, kaip peržengsim jos slenkstį, kaip kvepės mūsų žolė, kaip mūsų miestų gatvės kalbės ir mus pažįstama kalba, kaip švies naktin mūsų žvaigždės... Visa tai tebėra svajonė, kuria mes tikime ir kuri tikrai išsipildys, ir vis dėlto — dar svajonė. Poetas ją mums kartojo, kartoja ir kartos. Jie atras kaskart naujų vaizdų ir žodžių jai dainuoti ir atgaivins nevieną pavargusį ir nuliūdusį. Kruminas tremtyje buvo vienas mūsų poetų, kuris nuolatos stipriai grįžimo viltį. Jo kukliai roatorium leistas literatūros žurnalas „Gintaras“ (Vokietijoje, Anglijos zonoje) apie tai kiekvienam numery primindavo skaitančiajam. Apie tai dainavo poetas jau minėtame baadžių rinkiny „Sugrįžimo laivas“.

Šalia patriotinės tematikos kūrybos reikia dar paminėti Juozo Kruminos anksčiau išleistus poezijos rinkinius: „Eksperimentai“ (kartu su D. Pumpučiu) ir „Kibirkštys naktį“. Juose literatūros kritikai tuojuo pastebėjo labai gabią poetą prigimtį ir grakštų ir lengvą eilėlavimą. Jau anuose eilėraščiuose Juozas Kruminas originaliai ir jautriai kalbėjo apie žmogų ir žemę. Tremtyje jis parašė romanus: „Šeštasis medis“ (spaudoje spausdintas ištraukomis) ir šiais metais išleistas — „Naktis viršum širdies“.

Savotišku sutapimu paskutinės knygos vardas šia valandą mums skamba lyg poeto tremtinį rašytoją svetur, ir girdime jo kvietai.

Juozas KRUMINAS

Finalas

IŠ

„NAKTIS VIRŠUM ŠIRDIES“.

VII

Kai eina audra — ji laužo medžius, ir plėšia namų stogus, ir verčia akmenis, ir upių vandenį išmuša iš kranto. Tačiau paukštis, ir žvėris, ir žmogus randa prieglobstį nuo jos, ir jai praėjus jie išeina iš savo slėptuvių, atitaiso savo apgriautas buveines ir vėl ramiai gyvena. Kai eina audra — ji turi savo kelią, ir jos kelias dažniausiai būna siauras ir neilgas, ir kaimyninius ruožus ji palieka nepalietus. Tačiau yra audrų, kurios nusiaubia visą kraštą, visa žemė svyruoja nuo jų, ir nei paukštis, nei žvėris, nei žmogus neranda niekur prieglobsčio, jie yra įsukami į audros sukurius, ir arba žūna, arba yra nubloškiami toli nuo tų vietų, kuriose iki tol ramiai gyveno. Iš tikrųjų, yra tokių audrų, mes pergyvenome vieną iš jų, mes pakliuvome į jos sukurius, tada buvo vasara, nuo to laiko praėjo daugelis dienų.

Praslenka kelios savaitės, Vytautas Gavenis negali ir negali pamiršti ano laiško, tos dvi eilutės persekioja jį, dvi mažos eilutės, jos yra jaugusios ir jo širdį, jis pats nebeatimena, kiek kartų yra pakartojęs anuos žodžius, jis nepamirš jų visą savo gyvenimą.

Pradžioje jame buvo kilusi pagieža: — Šitokių savo elgesiu ji tik parodo, kad nemyli mane, galvojo jis, ir gerai, kad aš tai pamaciau dabar, kada dar nėra per vėlu.

Jis nieko nerashė jai, nė vienios eilutės, nė vieno žodžio — nėra prasmės, nėra jokios prasmės, jeigu meilė praėjo, tegul praeina viskas — prisiminimai, ilgesys, draugystė, viskas. Kelias dienas jis vaikščioja su šita neapykanta, ir jis džiaugiasi, kad nebejunta nei ilgesio, nei noro pamatyti ją. Ne, ne, ji sugriovė jo daugelio dienų laimę, visas draugavimas su ja tebuvo tik nuolatinis sielvartas ir nesusipratimai, ji norėjo, kad tai tęstųsi dar metus, labai ačiū, užtenka, gyvenimas yra per trumpas ir džiaugsmo jame per mažas, jeigu jo negalima surasti vienur, tenka pasijiekti kur nors kitur.

Vieną vakarą jis užėina į kavinę ir paskambina Reginai. Mergaitės akys yra liūdnos, netikru žingsniu ji prieina prie jo staliuko ir atsėdė.

— Aš neprivalėju ateiti, — pasako ji tyliai, ir Vytautas Gavenis pakelia į ją nustebusias akis.

— Kodėl? — paklausia jis, — ar tu jau nebemyli mane?

— Nėra jokios prasmės, — atsako ji, žiūrėdama į žiedą ant jo kairiosios rankos, — tu žinai, kad aš myliu tave, o tu iš mane tenori tikrai paguodos žodžių. Aš esu tikra, kad

Juozas Kruminas

Gražu. Ir saulė kelias ir sėda.
Ir naktį žvaigždės erdvėj melsvoj.
Bet čia nežydi nė vienas žiedas
Taip baisiai skaisčiai, kaip Lietuvoj.

Praplaukia upės pro plyną lauką,
Krantuos negieda žilvičiai, ne —
Kaip jie sugieda Nemunui plaukiant
Pro aukštus tiltus toliam Kaune.

Vasara eina. Ir atsikėlęs
Supasi vėjas marių bangoj.
Bet čia per kietas pakrančių smėlis,
Škurdesnės pušys, nei Palangoj.

Senumu kvepia varis čia žalias
Ir miesto bokštai dangun mesti,
Bet jie priliję vistiek negali
Bažnyčių bonioms Vilniaus mieste.

Pralėks, praubaus vasaros paukščiai,
Ir neliks džiaugsmo, nei šilimos.
Ir mes paliksim vieni ir baugštūs
Be savo žemės ir ne namuos.

RFONTUI ARTEJANT

Vienodai blizga lygūs bėgiai.
Ir širdį skauda taip — vos, vos.
Tamsiai žali miškai prabėga —
Ir aš tolyn nuo Lietuvos.

Duslus dundėjimas subyra
Širdy, lyg rūsyje šaltam.
Fronte patranka klauso vyro,
Kad šimtas vyrų mirtų ten.

Trenksmai ateina atitrukę,
Vagonai dreba ir namai.
O, gal būt, sveiksim netrukus
Mes šį dundėjimą linksmai.

Ir, gal būt, skrybėlę pakelsim,
Ir gal greito bus žengto žavū —
Ir pro patrankų rūstų balsą
Nucisim žemėn mes tėvų.

Todėl tai skausmas nenusėda,
Ir širdis suverkia — vos, vos —
Nes laikas artina iš lėto
Mane prie mano Lietuvos.

Vietoj trafaretiško linkėjimo apie svetimos žemės lengvumą (ir kaip ji gali būti lengva?) norisi prisiminti neseniai spaudoje skaitytą Rašytojų Draugijos šauksmą iš Čikagos, kad reikia gelbėti ne vieną sunkiai sergantį rašytoją, kad reikia skubiai steigti išteklių fondą ir gelbėti mūsų kultūrinį gyvenimą. Tenai buvo pirmoji vietoj paminėta Juozo Kruminos pavardė... Jau pervėlu. Ir norėtusi prie poeto kapo pasakyti, kad reikia gelbėti gyvuosius, nes mirusių jų nebegalima prikelti.

Mus paliko peotas...

Aug. Žemaitis.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Landsbergis, Mekai, Lėtas „PROZA“ (antroji). Keturių autorių aštuonios novelės. Išleido „Gabijs“ 1951 m., 128 psl., kaina dol. 1,25. Knyga gaunama: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. ir pas platintojus.

Leidiny s gražus, estetiškas.

KAS REMIA

„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Oficialios žinios apie Kanados kultūrą

Pranešimas iš „Royal Commission on the National Development in the Arts, Letters and Sciences“, geriau žinomas kaip „Massey Commission“, manoma sukels žymų ginčą.

Komisija pradėjo savo darbą prieš dvejus metus, davė galimumą ištirti kiekvieną Kanados kultūrinio ir mokslinio darbo fazę: literatūrą, radiją, filmus, spaudą, universitetus, muziejus, meno galerijas, bibliotekas ir mokslinį tyrinėjimą. Tyrinėjimo metu ji išklaušė kultūrinių, civilinių ir biznio parengimus nuo vieno iki kito Kanados kranto. Jos patyrimai buvo surašyti 500 puslapių pranešime, kuris buvo paduotas ministerijai Pirmininkui St. Laurent'ui Žemumiesiuose Rūmuose birželio mėn. 1 d.

Pranešime daugiausia priešingumų turinti sekcija yra ta, kuri apima radijo transliacijas ir televiziją. Radijo transliacijos ir televizija Kanadoje yra šiandien „Board of Governors of the Canadian Broadcasting Corporation“ kontrole. Šita įstaiga, kuri veikia sulig „Broadcasting Act“, reguliuoja abi privačias ir „Canadian Broadcasting Corporation“ (visuomenei priklausanti), stotis. CBC taipogi reguliuoja televiziją.

Visos Kanados privačios stotys prašė per „Canadian Association of Broadcasters“ ir kitas savo organizacijas, kad radijo ir televizijos reguliavimas būtų perduotas nepriklausomai įstaigai, t. y. — tokiai, kuri nepriklausytų CBC ir administruotų abi — CBC ir privačias stotis.

„Massey Commission“ yra tam priešinga ir pasisako, kad tas status quo būtų išlaikytas. Dar daugiau, ji primena, kad net ribotesnis komercinio tartransliavimo nuostatas būtų pageidautinas ir siūlo, kad CBC atstėtų tą politiką padidinti savo pajamas dėl skelbimų išplėtimo ir kad ji savo veikimo ir išlaidų deficitą padengtų iš federlinės kasos. Toliau ji rekomenduoja, lowships“.

Praeina savaitė ir praeina dar kelios dienos, jis vaikšto su Regina į teatrą ir į kavines, nėra nė vienos dienos, kad jie nesusitiktų, mergiatė yra linksma ir laiminga, jis jaučia jos prisirišimą ir jos meilę, tačiau sužiedotųjų žiedą jis vengia ir vengia nusiūsti Nijolei. Kiekvieną rytą pabudęs jis nusimauna jį nuo piršto ir pasideda ant stalo: — Šiandien išsišiusiu, — galvoja jis, — be jokio laiško, be jokio paaiškinimo, tegu tai bus ženklas, kad aš negaliu pasiduoti visoms jos užgaidoms, ji galėjo turėti mane, ir pati savo rankomis sugriovė tą tiltą, kuriuo aš turėjau ateiti pas ją.

Jis galvojo taip kiekvieną rytą, ir kai pavargo pusryčius ir ruošiasi eiti į miestą, jis pasima žiedą nuo stalo ir vėl užsimauna jį ant savo piršto, niekas nežino, ar jam trūksta drąsos jį išsiūsti, ar jis puoselėja savyje slapto viltis.

Regina nido nesako, ji niekad neužsimena apie jo pažadą išsiūsti žiedą, tačiau ją kankina tas auksinis prisirišimo simbolis, jo reikšmė priklauso kitai materiai, ach, ir kės žino, gal būt, su šita reikšme anai priklauso ir viskas? Tačiau ji nieko nesako, Gavenis yra lipšnus ir malonus su ja, jis dažnai bučiuoja jos rankas, jis yra draugiškas, ištisus vakarus jis praleidžia su ja ir dažniausiai nėra liūdnas, pamažu viskas praeis jame, jo staigus impulsas, kaip jis pats sakė, per ilgai jame užsitęsė, tačiau jis išblės, čia reikia tik kantybės, o kantrybės Regina visuomet daug turėjo, juo labiau turės dabar, kada viltys tampa ryškios ir gyvos.

Vieną priešpietį jis pasikviečia ją pasivažinėti laiveliu, diena yra rami, Nemunas ramus, jie nuplaukia toli, ir kai grįžta atgal į miestą, jau yra pusiaudienis, diena yra įpusėjusi, saulė žiūri į gatves kaitri ir didelė. Jie yra truputį pavargę ir gerokai išalkę, jie užėina į valgyklą ir užsisako pietus, jie sėdi ten ir linksmai kalbasi, ir laikas eina, ir jie neįjunta joėjimo. Paskui jie pereina į kavinę, kavos puodeliai garuoja ant jų staliuko, aplinkui užta minia, marga ir nerūpestinga minia, vieni valgo ledus, kiti geria karštą kavą, skonio reikalas, kaip kam geriau patinka.

Gatvė kažkas pravažiuoja, netikėtai sudreba kavinės langai, žmonės nekreipia į tai dėmesio, naujas anekdotas yra daug svarbiau, rytdienos pasimatymas yra daug svarbiau, ne, ką ten, jeigu kas važiuoja, tegu važiuoja, iš tikrųjų, tai juk važiuojančio reikalas, Vytautas Gavenis jaučia nuovargį, ir Regina jaučia nuovargį, ar ne metas būtų namo — tačiau aplinkui vienodai užta balsų mišinys, karšta birželio diena liejasi pro atidarus langus, gera yra jausti nerūpestingumą ir pasiduoti jam, iki vakaro toli, kodėl nepasidžiaugti diena?

Antrą kartą sudreba kavinės langai, kurie žmonės pakelia galvas, vienas kitas išeina pro duris į gatvę — kas tokiu metu taip triukšmingai važiuoja, tikrai, negi neužteko dienos meto?

— Kas čia yra? — klausia Gavenis praeinantį kelnerį, tačiau niekas nieko nežino, į gatvę išėjusieji nesugrįžta atgal, trunka kelios minutės, kol pirmosios žinios aplekia visą kavinę. Žmonės staiga pasipila į gatvę, Gavenis pakyla ir paima Reginą už rankos:

Televizija

Televizija yra būdas perteikti atstumą vaizdą, panašiai, kaip yra perteikiamas garas, vadinamas radijo transliacijos.

Be paskaitų, vaidinimų per televiziją galima matyti ir girdėti kitų įvykių vaizdus ir garus, pav., įvairias rungtynes, teismo bylas ir kitus viešus, įvykius, kuriuos šiaip natūraliose sąlygose, gali matyti tik nedidelis žmonių skaičius, bet per televiziją — jau neaprežtas, o žiūrint įvykio svarbumo bei įdomumo — netgi milijonai.

TELEVIZIJOS PLĖTRA

Tik penkios valstybės šian dien turi televizijos programas: JAV, D. Britanija, Prancūzija, Rusija ir Kanada. Labiausiai išplėtota televizija yra JAV-bėse. Ten yra 107 televizijos stotys, arba visu šimtu stotijų daugiau, kaip visam pasauly ir per 6 milijonus televizijos apratų. Ir dar vis televizijos tinklas skubiu tempu plečiamas, nes apie 2.000 televizijos stotijų dar statoma. Dėl to netrukus nebus Amerikoje namų be televizijos aparato.

D. Britanija — antra po JAV kraštas, televizijos išsiplėtimo atžvilgiu. Čia televizijos priimtuvų yra 250.000, o televizijos programas sekančių žmonių skaičius siekia apie 2 milijonus.

Prancūzija ir Sov. Rusija televizijos plėtroje nevaizina didesnio vaidmens, nes Rusija turi dvi televizijos stotis ir apie 50.000 televizijos priimtuvų. Tai yra mikroskopinis skaičius per 200 milijonų gyventojų turinčiam kraštui. Be to Rusijoje televizijos aparatai prieinami tik labai privilegijuotiems partijoms, valdžios pareigūnams ir enkavėdė budeliams.

Prancūzija turi dvi televizijos stotis ir 25000 televizijos aparatų. Jos aparatai techniniu atžvilgiu esą geresni, kaip kitų kraštų, nes perduoda ryškesnį vaizdą, bet, nežiūrint to, Prancūzija neturi televizijos žiūrovų masės. Kanada turi vieną televizijos stotį Montrealyje.

TELEVIZIJOS ĮTAKA

Labiausiai Amerikoje žino-

ma televizijos programa yra JTO posėdžių transliacijos. Šios transliacijos dėka, amerikiečiai pagrindinai supažindinti su šia tarptautine organizacija ir svarbiausiais jos atstovais. Višinskio, Maliko, komunistinės Kinijos atstovo gen. Vu ir Lenkijos — Suchy-Katzo kalbos ir fizionomijos, ilgai kabojusios priimtuvų langely padarė tai, kad paskubino komunistinės neapykantos stiprinimą tame krašte. Tai rodo, kad televizija daro didesnę įtaką visuomenei, kaip spauda arba radijas.

Kita, nepaprastai amerikiečių pamėgta televizijos programa yra transliacija Senato komisijos nusikaltimams tirti posėdžių. Šios komisijos posėdžiai žmones tiek sudomino, kad kai kuriose vietose teko nutraukti fabrikuose darbą, kad darbininkai galėtų televizijos posėdžius sekti. Spėjama, kad per 30 milijonų žmonių sekė minėtos komisijos posėdžius.

Dėl televizijos milžiniškos įtakos neabejojama, bet kyla klausimas tik dėl jos linkmės pobūdžio, būtent: ar jos įtakos teigiamoji pusė atvers neišsamią? Tai yra labai sudėtingas klausimas, kuris tuo tarpu nebaigtas nagrinėti specialistų.

Televizijos šalininkai nori, kad visi gyvenimo svarbesnieji įvykiai būtų televizuojami, įskaitant parlamento posėdžius ir kitus susirinkimus. Šitokia galimybė leistų gyventojams sekti atstovus, kaip jie atstovauja ir gina jų reikalus, kaip teisme, laike bylos, laikosi liudininkai ir ar bešališkas yra teisėjas. Tuo būdu, pav., parlamento nariai, atsidūrę nuolatinėje visuomenės kontrole, turės kalbėti ne parlamentui, bet tiems, kurie juos rinko ir kad tokia laikysena parlamento darbus neigiamai veiks, abejoti netenka.

TEIGIAMOSIOS IR NEIGIAMOSIOS PUSĖS

1. Kiekvienas pilietis turi teisę dalyvauti parlamento ar teismo posėdyje. Tačiau be televizijos pagalbos šia teise jis negali pasinaudoti dėl atstumo bei kitų priežasčių, dažnai ir

dėl salės mažumo, nes tik nedidelė svečių dalis į ją gali būti įleista. Tačiau televizijos aparatas įgalina pilietį, nežiūrint kur jis begyventų, ta teise pasinaudoti ir sekti parlamento, teismo posėdį ar kitokią viešą įvykį. Tuo būdu jis geriau susipažįsta su valstybės santvarka ir jos įstaigomis.

2. Televizija yra nauja informacijos tiekimo forma, dėl to turi turėti tą pačią teisę ir viešus visuomeninio pobūdžio posėdžius, kaip spauda ir radijas. Televizijos neįsileidimas į tas įstaigas bei parengimus būtų informacijos tiekimo laisvės varžymas.

3. Televizija verčia teismo bei komisijos pirmininką būti nešališkam ir vengti svarstomam dalykui įtakos. Tuo būdu visuomenė nematomu savo dalyvavimu, kontroliuoja teisingumo panaudojimą teismo sprendimams ir parlamento darbams. Į tai ji, be abejonės, turi teisę.

4. Televizija nemažina garbės komisijos tardomiesiems asmenims. Jei tardomasis nepažįsta paneigti jam patiekto kaltinimo, tai dar nereiškia, kad tai yra dėl televizijos aparato kaltės.

Iš neigiamųjų televizijos pusių paminėtinos šios:

1. Milioninės žmonių masės dalyvavimas bylos nagrinėjimo metu, bylą paverčia vaidybos dalyku. Pav., Senato komisijos nusikaltimams tirti posėdžiuose žiūrovai savo aparatu lengvai matė visuomenės padugnių išvystymą, gaujų vadus, baltųjų vergių pirklius ir kitus, vadinamus tokiais vardais, kurie rimtą įvykį susieja su kriminaline apysaka. Tokie reiškiniai gali būti įdomūs, bet pedagoginiu atžvilgiu jie daro neigiamą įtaką.

2. Pav., gangsterių meilužių vaizdai, pasipuošusių brangiaisiais drabužiais ir apsisagčiusių brangakmeniais, bešvaistancius dešimtimi tūkstančių dolerių gali sugundyti daugelį mergaičių tokios karjeros siekti.

3. Televizija teismo bylas gali paversti propagandos arena.

4. Televizija reikalauja daugiau dėmesio, kaip pav., spauda ir radijas. Spaudą galima skaityti bet kada, bet televiziją

KULTŪRINĖ KRONIKA

DOC. B. POVILAITIS — KANADOS MAGISTRAS

Netekimas savo tėvynės daugelį žmonių privertė pasiduoti visokioms sąlygoms, kurios dažnai pašalinį stebėtoją net stebina. O ką jau sakyti apie patį asmenį, kuris tai turi patirti. Tokios mintys kyla, kad ir apsisostojus ties vienu iš daugelio, šiuo atveju vienu iš paskutinių faktų.

Bronius Povilaitis, gimęs 1907 m., 1939 m. baigė Žemės ūkio Akademiją Dotnuvoje ir nuo 1940 metų dirbo joje mokslo linij darbu vyr. asistento pareigose. Nuo 1941 m. skaitė Specialią žemdirbystę ir buvo pakeltas į Docentus. Tretyje dirbo Hamburge - Pinneberge Pabaltijo universitete taip pat mokslinį darbą.

Kadangi Kanadai reikia agronomų specialistų, o p. Povilaitis gerai moka ir anglų kalbą, tai buvo pakviestas į Kanadą specialiu kvietimu ir gavo gerą Kanados valdžios stipendiją pasirošti moksliniam darbui Kanadoje agronomijos specialybėje. Atvykęs Kanadon 1949 m., jis gavo paskyrimą prie agronomijos mokslo įstaigos, kur ruošėsi savo paskirčiai. Jam buvo pavesta tyrinėti piktžolių dygimo problemos. Po dvejų metų darbo

ja turi būti žiūrima tuomet, kai programa tiekama, o jos metu negalima nuo aparato iangelio atsitraukti. Tai yra laiko gaišinimas ir nuostolių darymas. Jau ir dabar, kai Amerikos Senato komisijos nusikaltimams tirti posėdžiai buvo transliuojami, daugelio fabriku gamyba dėl darbo pertraukos nukentėjo, mokyklos buvo uždarytos, o namų šeimininkės nepagamino valgio, nes žiūrėjo į televizijos priimtuvą langelį ir, intrigos paveiktos, negalėjo nuo jo atsitraukti.

Kaip matyti, televizija gali suteikti visuomenei didelės naudos, bet ir nemaža žalos padaryti. Dėl to prieš suteikiant televizijai pilietines teises, į tai visos visuomeninio gyvenimo sritis, teks dar visu platumu išnagrinėti klausimą: kas gali būti ir kas negali būti televizuojama.

BL.

jis parašė ta tema darbą (Study of Dormancy in Weed Seeds), už kurį McGill universitetas jam paskyrė Magistro laipsnį.

Bet naujas Kanados magistras iš McGill universiteto gavęs pasiūlymą ruošti daktaro laipsniui, pasirinkus specialybę iš augalų selekcijos ir genetikos sričių.

B. Povilaitis yra tylus, ramus mokslininkas ir visuomeniškas asmuo. Be savo mokslo srities, jis Montrealy dalyvauja Ateitininkų kuopoje, kaip jos valdybos narys.

E. KARDELIENĖ KVICEIA MA KONCERTUOTI AMERIKON

Op. solistė Elzbieta Kardelienė yra kviečiama koncertuoti į Čikagą, Clevelandą ir kitus Jungtinių Amerikos valstybių miestus. Koncertai numatomi ankstyvąjį rudenį.

KOMP. J. ŽILEVICIUS KURIA.

Komp. J. Žilevičius baigia rašyti moterų chorui su soliste vieno akto operetę „Nelemtas bučkis“. Prieš kiek laiko parašytą ir Čiurlionio ansambliui dedikuotą kūrinį „Laisvės, laisvės mūsų kraštui“ — išleido „Pašvaistės“ leidykla.

50 JAV LIETUVIŲ OPERETEI

1901 metais, kai Lietuvoje dar siautėjo carinė okupacija, nuo kurios į Ameriką vienas po kito ir būriais bėgo lietuviai, ypač jaunimas, ar tai nuo persekiojimų, ar tai nenorėdama tarnauti caro kariuomenėje, ar tai ieškodami geresnių medžiaginių sąlygų, — jau buvę susikūrusi žymi lietuvių kolonija, kuri varė gilią kultūrinę vagą. Tais metais Amerikos lietuviai pastatė pirmąją operetę lietuviškai.

Tai nebuvo lietuvių operetė, bet verstinė iš lenkų kalbos. Operetė vadinosi „Lobzowenaj“. Ją išvertė ir išleido „Saulės“ įkūrėjas ir leidėjas Dominikas Bačkauskas. „Lobzowenaj“ — paveikslas dramatiškas siužetui, su dajnelem, per wienam akte, su dajnelem, per dėjo, D. T. B. Mahanoy City, „Rožių kavalierių“.

Dvi dienas jis niekur neišėina iš kambario ir nieko neatsako į bet kokią beldimąsi, ateina vakaras, jis nedega šviestos, pasiremia lange ir ilgas valandas žiūri į sodo ramumą.

Pradžioje jis norėjo skubiai vykti į tėviškę, tačiau jo šeimininkė atkalbėjo nuo šio žygio — „kaipgi, dabar yra visokių žmonių, pastebės kas ir išduos. Tada jame kilo apatiškas jausmas, jį pakeitė supratimas, kad visame pasaulyje jis pasiliko visiškai vienas, be tėvo, be sužieduotinės, be tėviškės, be draugų, visiškai vienas ir persekiojamas. Viena metu jis sunkiai pavertė rankose ginklą, tačiau vėl pamazų padėjo jį į stalčių — mirti visomet galima suspėti, tuo juk geriausiai gali pasirūpinti naujieji krašto šeimininkai, kam gi pačiam kelti ranką prieš save, jie geriau pripratę prie to.

Praeina dar dvi dienos, Vytautas Gavenis įpuola į svarts tymus. Jam yra žinoma, kad suimtieji ilgai ir žiauriai tardo mi, ir lengvesniais atvejais dažniausiai išvežami į Sibirą. Ar pakels jo senas tėvas tardymų sunkumus, ir kas laukia jo ateity? Jis daužo kumščiais stalą iš bejėgiškumo supratimo, ach, jeigu jo pagieža galėtų išversti kalėjimų duris, visame krašte nebebūtų nė vieno suimto.

Ir tada kaip žaibas šoka į jį mintis: Nijolė juk taip pat suimta. Kraujas siūbtelį į jo veidą, jis išikabina rankomis į langą atbrailas, žiūri į sodo tamsą ir mato ją liekną ir gražią, ir jos liūdnas veidas pro ašaras šypsoi jam, jos šviesūs plaukai yra sutaršyti, ji yra piktų budelių rankose, ką ji turi iškentėti ir kas laukia jos — jos, kuri visuomet buvo tokia trapi ir jautri, kuri vos nepalūžo dėl svetimo žmogaus nusizūdymo, ką ji turi iškentėti dabar?

Ir staiga jis pajunta, kad jo laikinas atšalimas tebuvo tik nežymus smulkmena, jo širdis visuomet priklausė tik tai jai, jis niekam daugiau nebegali priklausyti, nė vienai kitai, tėra viena gyvenimo prasmė, tai yra Nijolė. Ir dabar ji yra kankinama ir viena — kas užstos ją ir kas pasirūpins ja? Jeigu jos laukia šalto Sibiro likimas — kas sušildys ją pūgoje ir speige?

Jis galvoja taip ir galvoja, ir su kiekviena mintimi gyvenimas jam darosi sunkesnis, praeina dar viena diena, gyvenimas tampa nepakendamas: — Ne, jeigu jos laukia ištrėmimo dalia, aš būtinai turiu būti šalia jos, — mąsto jis, ir šitos mintys perauga visa kita.

Ketvirtąją dieną jis pasiūkia savo šeimininkę ir pasako jai:

— Aš turiu skubiai išvažiuoti. Jeigu kartais su manim kas nors atsitiktų — visus mano daiktus jūs pasilaikykite sau.

Jis sėda į autobusą, ir vėlyvą popietę pasiekia apskrities miestą. Išėjęs iš stoties, jis tiesia gatvę pasuka į milicijos nuovadą, įeina į vidų ir dežuruojančiam valdininkui pareiškia:

— Aš esu Vytautas Gavenis, jūs, rodos, ieškojote manęs. (P. S. „Naktis viršum širdies“ galima gauti „Nep. Lietuvos“ redakcijoje. Kaina 1 dol. 50 ct.).

Pa., Iszdawiste Saules, 1901 m.“

Operetė buvo pastatyta kelis kartus, nors tada dar nebuvo tokių chorių, kaip dabar ir trūko solistų.

Taigi, jau suėjo 50 metų tai pirmajai, lietuvių kalboje pastatytai operetei. Po to jau sekė tikrai lietuviškos operetės, kurios, tiesą sakant, Amerikoje daugiausia ir klestėjo, dar ir dabar dažnai statomos.

KANADOS LITERATŪROS IR DRAMOS PREMIJOS

Germaine Gouvremont iš Montreal'io romanais apie prancūzų Kanadą, „The Outlander“, buvo apdovanotas „the Governor General's Literary Award for Fiction in Canada“, ir kito Quebec'o provincijos gyventojų, Joseph Schull, iš St. Eustace sur Lac, draminis veikalas „The Shadow of the Tree“ buvo apdovanotas 1.000 dol. premija iš „London Little Theatre“ kaip geriausias originalis kanadiškas scenos veikalas. Jam pavyko laimėti 100 dol. už geriausią kanadiečio parašytą scenos veikalą, „The Bridge“, neseniai buvusiame Kanados Dramos Festivalyje.

P. Gouvremont'ienės romanas Quebec'o ir Prancūzijos vyriausybės buvo anksčiau premijuotas. Jos knyga išversta į švedų, norvegų, danų ir olandų kalbas.

„The Saskatchewan“, romanas apie vakarų lygumų didžiąją upę laimėjo „the Creative Non-Fiction Award“ Majorie Wilkins Campbell'ienė, Toront.

W. L. Morton'o iš Winnipeg'o „The Progressive Party“ laimėjo „the Academic Non-Fiction“ premija, o „The Great Adventure“, parašytas Donald ir Dickie iš Edmonton'o ir Vancouver'io, buvo pirmoji iš vaikų knygų.

Pirmuoju poezijoje buvo „Of Time and the Lover“, po emų rinkinys Dr. J. W. Watson'o iš Ottawa'os, kuris rašo slaptyvardžiu James Wreford. Eric Nicol, iš Vancouver'io, dabar gyvenantis Anglijoje, buvo apdovanotas „the Leacock Medal for Humor“ už jo knygą „The Roving I“.

— Garsus filmų režisierius Alex. Kord, Londone rengianaj — paveikslas dramatiškas siužetui, su dajnelem, per wienam akte, su dajnelem, per dėjo, D. T. B. Mahanoy City, „Rožių kavalierių“.

— Eime, — sako jis ir prisijungia prie išeinančios minios.

Karštas oras dvelkia virš namų ir medžių, gatvės yra įkaitusios, ir vitrinose užlaidytos baltais apdangalais, šaligatviuose susibūrusi didelė minia, ji yra tyli ir nejudri. Laisvės alėjos asfaltu rieda dideli rusų tankai.

— Kas čia, Lietuvos okupacija? — klausia Gavenis šalia stovintį vyrą.

— Nežinau, — atsako anas. — Ne, — priduria jis, — iš kur? Juk mes su nieku nekariaujam ir niekam nieko nepadarėm. Greičiausia tik pravažiuoja pro šalį.

Tačiau radijo žinios žaibu apibėga gatves: šiandien rusų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną, pirmieji tankų daliniai jau pasiekė Kauną, Lietuvos kariuomenei įsakyta nesi-priešinti.

Niekas negali suprasti šito įsiveržimo, kapų nuotaika užgula gatves, nutyla triukšmas, ir pokalbiai eina pašnibdomis — ko čia reikia svetimai kariuomenei, mes juk niekam neužkliuovom, mes gyvenome taikiai ir ramiai, prie ko čia dabar šita ginkluota invazija?

Praeina kelios dienos, suirutė seka paskui suirutę, vyriausybė pabėga, į gatves paleidžiami kaliniai, jie vaikšto aukštai iškeltomis galvomis, kur gi ne, svetima kariuomenė saugo juos, svetimi tankai stovi jų sargyboje. Fabriškai sustoja, darbininkai išvaromi į parodomąsias demonstracijas, gatvėmis siuva propagandinės brigados, aikštėse įtaisomi garsiakalbiai, rusiškos dainos užlieja miestą.

Triukšmingai skelbiama nauja vyriausybė, triukšmingai garsinamas liaudies vardas, grasinama ponams ir keikiama buvusi valdžia.

Vytautas Gavenis neturi jokio darbo, jis pereina kartą kitą Laisvės Alėja, ten yra neįjauki, ir kavines ir restoranus jis vengia užėiti, žmonės yra pasikeitę, senų draugų beveik niekur nematyti, jie taip pat vengia viešumos, daugelis iš jų suimti. Nuo Reginos jis taip pat stengiasi nutolti, grįžęs iš tėviškės, jis parsiveža senąjį nerimą: — Kaip jai ten einasi apskrities mieste? — galvoja jis. — Ar nenuvažiavus man ten kurią dieną? — svarsto jis. Tačiau įžeista ambicija verčia jį vilkinti, jis atidėlioja savo kelionę iš dienos į dieną: — Dabar ji jau bus grįžusi į tėviškę, nusprendžia jis pagaliau.

Ateina liepos mėnuo — Lietuva prijungiama prie Sovietų Sąjungos, ateina rugpjūtis, paskelbiama nauja žemės reforma, taip pradėdami naikinti buožės, taip bus sunaikintas visas kraštas, nėra abejonės.

Vieną vakarą Vytautas Gavenis vaikšto po savo kambarį, jis yra vienas, jo širdis nerami, jis nenori matyti žmonių, jis pats nežino, kas su juo vyksta, politiniams įvykiams jis jau buvo atbukęs, Nijolė retai teprišimindavo, Reginai buvo pasidaręs abejingas, širdis buvo palaužta, jokios priemonės negelbėjo, reikėjo laiko, kad ji atsitiestų.

Tačiau šitą vakarą jis nieko negalvoja, jis vaikšto po savo kambarį be jokios aiškesnės minties, tik jaučia, kaip ne-

rimas sruvena jo krauju, jis sunkiai plaka smilkinuose ir keistai užia galvoje. Jis nebuvo gavęs jokio nemalonaus laiško, paskutinėmis dienomis niekas iš jo draugų nebuvo sumintas, jokia skaudi žinia nebuvo palietusi jo širdies, tačiau jis negali ir negali nusiraminti.

Vakaras leidžiasi kaskart juodesnis, žvaigždės yra tartum žiburėliai ašarotose akyse, ir naktinių gėlių kvėpėjimas sruvena pro atidarą langą. Miesto triukšmas pamažu tyla, dabar nėra taip, kaip anais mėnesiais, kada gyvenimas virė ištisą naktį, dabar gatvių gyvumas baigiasi su užslenkančia tamsta, ateina tylą, tik retkarčiais pravažiuoja automobilis, jame sėdi aukšti valdžios žmonės, okupantų karininkai arba areštuotieji.

Vytautas Gavenis sustoja prie langų, jis žiūri į ramiai meigantį sodą, ten kampe kūdroje kurkia varlės, ir tada jis girdi, kaip kažkas stipriai beldžia į jo kambario duris.

Jį suerzina šitas netikėtas beldimas, jis piktai pasisuka į duris, praveria lūpas, ir staiga neryžtingai stabteri — tai tikriausiai policija, ir jis netrukus bus suimtas. Sekundę jis svarsto, ar negalėtų išsokti pro antrojo aukšto langą, žemė apačioje puri, nieko blogo neatsitiktų, sodas tamsus, vietos gerai pažįstamos, pasisektų pabėgti. Jis atsargiai prieina prie stalo ir iš stalčiaus išsitraukia ginklą, ir tuo metu beldimas pasikartoja:

— Ponas Gaveni, ar tamsta namie? — girdi jis pažįstamą balsą, ir staiga jam tampa neapsakomai ramu ir gera.

Vadinasi, dar šią naktį mano eilė neatėjo, apsidžiaugia jis, skubiai puola į duris ir atidaro jas.

— Aš jaučiu, kad yra įvykę kažkas baisaus, kalbėk tamsta atvirai.

— Tai yra pati nemaloniausia kelionė, kokią tik savo gyvenime esu turėjęs, — niauriai atsako žmogus.

— Kalbėk tamsta visai atvirai, tai bus geriausia, — padrašina jį Vytautas Gavenis. Jis negali pakęsti šitų įprastų įžangų, jo nekantrumas yra peraugęs visas ribas.

Žmogus perkelia savo kepurę nuo vieno kelio ant kito, jis palinksta kiek į priekį, žiūri į grindis ir linguoja galvą.

— Man labai sunku kalbėti, — sako jis, — bet vieną kartą tamsta vistiek turi žinoti, ir kad sužinosis kuo greičiausiai — bus dar geriau. Praėjusią naktį iš miesto atvyko į dvarą milicija ir areštavo tamstos tėvelį. Jie visur ieškojo tamstos, bet mes sakėme, kad tamsta čia negyveni, tada vienas iš jų pasakė: „Jis vistiek nuo mūsų nepasislėps“. Ir tada išsivedė tamstos tėvelį, įsodino jį į sunkvežimį ir išvažiavo. Ši rytą anksti aš išsiruošiau pas tamstą su šita baisia žinia ir perspėjimu, ir pakeliui sutikau Girdvainių berną, ir jis pasakė, kad tas pats sunkvežimis lankėsi ir pas juos, jie areštavo Algirdą Girdvainį ir jo seserį. Visus išvežė į apskrities miestą, ir niekas nežino, nei už ką, nei ką ten su jais darys. Aš taip skubėjau pranešti, dabar tamsta turi pasisau goti, kitaip jie suras ir tamstą.

Vytautas Gavenis pajunta, kaip jo galva ima svaigti, širdį užpila kažkokia aitri ir koki banga, jis susvyruoja, viena ranka atsiremia stalo ir sunkiai susmunka kėdėje.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS

PAPILDOMAS ATSAKYMAS PANELEI R. D., FEDERICTON, NEW BRUNSWIC

Š. m. birželio mėn. 7 dienos „Nepr. Liet.“ tilpo p. Jono J. Juškaitis atsakymas į panele R. D. paklausimą dėl gauto šmeižiamo turinio laiško ir dėl jos atleidimo iš banko tarnybos.

Randu reikalinga paminėta atsakymą kiek papildyti kadan gi šis įvykis yra gana skaudus ir, tuo labiau, kad tai liečia mūsų tautiečius. Šiuo atveju norėčiau tik išsiaiškinti galimybes, kurios gali išryškėti griežiantis paskučiausios priemonės — teismo.

Daleiskime, jog Jūs, panele R. D., esate pilna to žodžio prasme auka Jūsų žinomo įvykio ir kad iš Jūsų pusės nebuvo net mažiausios priežasties, išsiskiriančios parašyti pasakyto turinio laiško ir to pasekoje taip skaudžiai nukentėti. Iš bandžius visas kitas priemones nemalonioms įvykiui likviduoti ir, nepasiekus jokių tam vaisių, aišku, belieka tik vienintelis kelias, būtent — teismas.

Tačiau dar nereiškia kad, ir šiuo keliu einant, visada galima tikėtis bylą laimėti. Renkantis teisminį kelią, negalima neatkreipti tinkamo dėmesio į šias itin svarbias, pasakyčiau, lemiamas bylai aplinkybes:

1. Ar tikrai toks laiškas buvo gautas ir ar jis buvo šmeižiamo turinio?

2. Ar tikrai tai padaryta „žinomesnio asmens“?

3. Ar laiškas parašytas iš blogos valios su tikslu pažeminti, pakenkti asmeniui.

Pilnai atsakyti į panele R. D. paklausimą dar yra svarbi ir ket virtoji aplinkybė, būtent:

4. Ar tikrai šis šmeižiamo turinio laiškas buvo priežastimi atleidimo iš banko tarnybos?

Kalbant apie pirmąją aplinkybę, tenka atkreipti dėmesį į tai, jog ant nukentėjusios pečių guli našta patiekti teismui įrodymų apie laiško gavimą ir jo turinį. Tai įrodoma pasiremiant liudininkais ir, jei turi-

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiąsias rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), garbinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), išsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

MŪSŲ SPORTAS

IŠ MŪSŲ SPORTO PADANGĖS.

Mūsų bendradarbio Anglijoje.

Anglijos lietuvių sportiniam gyvenime po sukurimo Sporto Sajos 1949 metais, pamažu atsiranda tradiciniai sporto įvykiai, kurie kas metais su teikia progą visiems sportininkams išbandyti jėgas: laimėjus — pasidžiaugti; pralaimėjus — ruoštis kitiems metams. Tokie šiuo metu jau nusistovėję kasmetiniai sporto įvykiai yra: Pavasario krepšinio turnyras, pravedamas dviejų

džiamas. Tam išsiaiškinti paimkime, kad ir šitoki prileidimą. Pav., „žinomesnio asmens“ — menegerio prašymą suteikė apie panelę žinias: iš jos praeities, elgesio ir tt. visiškai įsitikinęs, kad visa tai, ką jis surašė, yra tiesa. Ar šiuo atsitikimu būtų galima jį traukti teismo atsakomybėn? Tikriausiai ne. Kanada kaip tik dėl žinių teikimo turi atitinkamą įstatymą, būtent: baudž. stat. 328 str., pagal kurį dėl esamų jau sumintų sąlygų, veiksmas neskaitomas nusikaltimu. Matome, kad ir pakaltinamumo klausimas dėl asmens piktos valios taip pat priklausys nuo bylos aplinkybių.

Išvadoje, patariu panelei R. D. suderinti kiekvieną čia iškeltą mintį su Jūsų žinomais įvykių faktais ir turima savo rankose medžiaga ir tuo reikalu padaryti savo sprendimą: pradėti bylinėtis ar nuo jo susilaikyti. Nuo Jūsų pasirinkimo pareina ir tinkamas atsakymas į klausimą dėl netekimo banke tarnybos. Suprantama, jog teismo sprendimas atitaisyti ne tik Jūsų garbę, bet kartu turėtų turėti įtakos ir į menegerį, būtent, jei kitų kliūčių tam nėra, turėtų būti priimta atgal į tarnybą.

Adv. Jer. Valaitis.

minusių sistema, stalo teniso pirmenybės meisterio vardui, krepšinio pirmenybės (meisterio vardui) ir šachmatų pirmenybės (taip pat meisterio vardui).

Rašant šias eilutes, kai kurie iš šių įvykių jau praeities. Pirmosios įvyko šachmatų pirmenybės, kuriose į finalines žaidynes išėjo 8 geriausi Anglijos lietuvių šachmatininkai du savaitgalius, suvažiavę Manchesterin, suko galvas prie šachmatų lentų. Nugalėtoju išėjo „senas vilkas“ p. Muncianskas II-je vietoje — p. V. lūtis (abu „A“ klasės žaidėjai) ir trečiuoju, surinkęs 50 proc. taškų ir tuo laimėjęs „A“ klasės pažymėjimą p. Šiaučius.

Sekančiu įvykiu buvo pavasario krepšinio turnyras, įvykęs Nottinghamo gegužės mėn. 31 ir balandžio mėn. 1 dd. Šis įvykis tapo dviguba lietuviška švente, nes tuo pačiu laiku Nottinghamo įvyko ir pirmoji Anglijos lietuvių dainų šventė. Šie du įvykiai sutraukė lietuvių iš įvairių tolimiausių Anglijos kampelių ir davė progos suartėti vieni su kitais, atnaujinti apibūsenas pažintis, draugystes, na ir, aišku, pasigrožėti lietuviška daina iš lietuviškais krepšininkais. Kai kas šias dvi dienas pavadino lietuviškais atlydais...

Bet grįšiu prie krepšinio turnyras vyko mano seniau „Neprikli. Lietuvos“ puslapiuose paminėto Nottinghamo „Nemuno“ klubo „namuose“, kurie šiuo turnyru pirmą kartą įėjo viešai į mūsų sportinę veiklą. Visoms atvažiuojusioms komandoms buvo nežinomas nemuniečių pajėgumas, nes niekas nebuvo su jais susitikęs. Ir iš karto turiau pasakyti, jog

Laiškai Redakcijai

Dėl „Rūtos“ leidinių

Prašau Gerbiamos Redakcijos patalpinti ši mano pareiškimą:

Šiuo metu viešumoje pasirodė nauja knygelė, vardu „Paskendusi vasara“. Jos tituliname puslapyje radau savo vardą ir iš teksto sužinojau, kad tai mano novelė, perspausdinta iš Vokietijoje išleisto rinkinio „Prasilenkimo valanda“.

Esu labai nustebintas tokiu žūlumu, netikėdamas, jog „Rūtos“ leidyklai nėra žinoma, kad autoriaus teisės gerbiamos ir patvirtintos įstatymais visuose kultūringuose kraštuose (neskiriant nei Ka-

nados, kuroje „Rūta“ vysto savo veiklą). Tačiau iki šiol leidėjai nėra manęs atsisakę „Paskendusi vasara“ perspausdinimo, nekaltant jau apie susijusius su leidiniu kitus klausimus, (pvz., sauvaiškos „pataisos“, iliustracijos, honoraras ir kita).

Nesutikdamas su tokia „Rūtos“ elgesiu, šia proga jai siūlau pasirinkti ką nors kitą, negu „veiklą lietuviškosios kultūros labui“, grobiant svetimus darbus ir juos savaip tvarkant brošiūrines serijas leidiniuose.

Albinas Marius Katališkis.

„Nemunas“ tapo turnyro nugalėtojas po dviejų finalinių rungtynių su Halifax'o „Vilniumi“, 1950 metų Anglijos krepšinio meisteris Manchesterio „Kovas“ turėjo pasitenkinti 3-čia vieta ir tuo dar tebėra nelaimėjęs nė vieno turnyro. 4-ta vieta teko „Nemuno“ II-rai k-dai, o penktoje vietoje liko jauniausia dalyvių amžiumi Bradfordo „Šarūno“ k-da.

Turnyras prasidėjo šeštadienį 13 val. ir tęsėsi iki 19 val. Finalinės rungtynės įvyko sekančią dieną — sekmadienį ir seniai jau bebuvę tekę matyti tokią gausią lietuviškų žiūrovų šeimą. Salė buvo taip perpildyta, kad nė prie geriausių norų, jei atvykai pavėlavę, nebūtum galėjęs prasiskverbti į priekį. Finalinės rungtynės, nežiūrįnt žaidėjų jaučiamo nuovargio iš vakarykštės dienos, buvo gana aukšto lygio, gražaus tempo ir taip abi k-dos buvo vienodo pajėgumo ir sukūrė aštrią kovą, kad pabaigoje ant jų finalinių rungtynių, kurias teko sužaisti, kadangi pirmose finalinėse rungtynėse viešai minūsia jau turįs Halifax'o „Vilnius“ supylė dar be pralaimėjimo įėjusius nemuniečius, abiejų k-dų „suporteriai“ buvo visiškai užkimę nuo šaukimo, o iš gatvės buvo atėjęs po linčininkas pasitikrinti, kas čia darosi: gal viens kitą muša... „Nemunas“ pasistengė išlaikyti

ti iniciatyvą savo rankose ir laimėjo.

Trečiuoju sportiniu įvykiu buvo stalo teniso pirmenybės. Šiais metais, dėl kaikiurių priežasčių, dalyvavo mažesnis skaičius tenisininkų. Praėjusių metų meisteris Br. Viliūnas taip pat negalėjo dalyvauti. Nežiūrįnt to, pirmenybės suteikė gana gražių kovų ir meisterio vardą ir turę laimėjo praėjusių metų finalistas Piščikas, kuris, greičiausiai ir nemažam Kanados lietuvių sportininkų skaičiui yra gerai žinomas, kai po laimėjęs Vokietijos Anglų zonos meisterio vardą 1946 m.

Greitu laiku prasidės šių metų krepšinio pirmenybės. Ir taip mūsų sportinis gyvenimas sukasi metai po metų, todėl ne be pasididžiavimo galime pasigirti turį jūdriausią sportininkų šeimą tremtyje. Tarp kitko, gegužės mėn. Manchesterio „Kovas“ minėjo savo veiklos trejų metų sukaktuves. Šioks toks jubiliejus...

Linkiu Kanados sportininkams palaikyti tą dabar prasidėjusią vieni pas kitus pažinėjimosi tradiciją ir to pasekoje sukurti Sporto Sąjungą. Tada gal būtų galima pagavoti apie sukurimą lietuvių pasaulio sporto organizacijos, o tai būtų labai naudinga.

Priimkite Anglijos lietuvių sportininkų linkėjimus.

V. Steponavičius.

Dėmesio!

Hamiltonas - Ontario

Fotografuojame vestuves.

darom portretus, vaikų nuotraukas, reprodukcijas senų dokumentų, fotografijų etc.

ISPILDOME PUKIAI IR PIGIAI..

„ONTARIO FOTO STUDIO“

622 Barton St. E. Tel. 5-6156. Mamilton, Ont.

DOMINION AGENCIES BUREAU 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų

1 sv. šokolado

1 sv. deg. kavos

2 sv. margarino

Siuntinys Nr 12—\$ 6.40

1 sv. kakavos

1 sv. deg. kavos

2 sv. rūkytų lašinių

1 sv. šokolado

1 sv. kakavos

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% rieš.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

L. 5 sv. margarino \$ 3.70

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

BALSAS ŠAUKIĄS TYRUOSE.

Atkelta iš 3 psl.
nuopelnai ir pasiryžimas! Ta čia ten pat tarp mažlietuvių „išgarbinimo“ apgailestaujama, kad priėmimas į bendrą Lietuvai atvaduoti organą pilnateisiais nariais, galys pakenkti Lietuvos atvadamui, pakenkti kažkokiam „teritoriniam vieningumo principui“. Suprask — mes ne prieš jus, ne, mums kartais ir ašara dėl jūsų per skruostus nurieda, na, bet matote... kad ne tas principas...

Turint omenyje, kad kaip praėity, taip ir šiandien, sprendžiant teritorinius klausimus, neužtenka vien politikų norų, bet dažnai reikia ir bent dalies to krašto gyventojų pritarimo, kurie reikštų savo norus per savo atstovus, prūsų lietuviai galvojo tai kovai tik padėti. Kaip čia pakenkti tam „teritoriniam vieningumo principui“? mažlietuvių galvojo, jei reikalui užėjus, busi pasiruošę parodyti savo norus ir vienybę. Atrodo, kad atsarga gėdos lietuviams nepadarytų ir tuo metu, nors ir Mažoji Lietuva be politinių kovų tarpautiniame forumo kristų į lietuvių rankas, kaip tai galvojo „teritorinio vieningumo principo“ saugotojai. Bet gal mes, mažlietuvių, nesuprantame tos „aukštos politikos“? Tur būt, jos „nesupranta“ ir kitos rezistencinės grupės, nes jos, keistu būdu, mažlietuvių atstovų išileidime į Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir nemato pavojaus tam minėtam principui. Tāt jei jau šiandien tas argumentas taip linksniuojamas, tai būtų galima palinkėti, kad „teritorinio vieningumo principo“ saugotojai jo netaip suprastų kaip 1939 metais, kada Klaipėdos kraštas per naktį buvo atiduotas vokiečiams.

Tuo metu nerasta ir reikalo iš anksto painformuoti bent pačius tauriausius ir geriausius mažlietuvių veikėjus apie Klai pėdos krašto bei jo gyventojų likimą. Ne vienas iš jūsų savo širdyje juto lūžį, kada jie visiškai nepasiruošę pateko savo priešininkų ujimui.

Labai apgailestina ir tas, kad šiandien, kai kiekvienas yra savo vietoje mūsų žūtbūtinę kovą už mūsų bendrą reikalą, ir kai daugelis gerų lietuvių, ne galvodami apie šios kovos pasisekimą, kaip bitės neša savo dalį bendrą indėlin, atsiranda keistų apaštalių, kurie šioj kovoj stengiasi nuslopinti pasitikėjimą savo jėgomis ne tik sau, bet ir kas blogiausia, ir kitiems.

Kažin, kas būtų įvykę, jei Mažosios ir Didžiosios Lietuvos vyrai būtų paklausę panašių apaštalių (o jų Lietuvos prisikėlimo dienomis irgi buvo nemažai) ir būtų laukę, kol pradės išmirti rusai ir vokiečiai...? Garantuoti — nei šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis nebūtų buvusi prijungta prie Lietuvos, nei pati Lietuva nebūtų prisikėlus. Kas iš viso gali mums duoti mūsų kovoj bizniškai apskaičiuotą garantiją dėl jos pasisekimo? Kas mums gali šiandien pasakyti, kaip ir kokių mastu mūsų troškimai ir mūsų norai išsipildys? Niekas. Vieną garantiją tai tikrai turime: nieko nemėginant ir laukiant kažkokių nesulaukiamų dalykų, nieko nelaimėsime.

Tokia proga, kur galėsime pareikšti savo norus ir troškimus dėl mažosios Lietuvos, istorijoje ne dažnai pasitaiko. Jei ir tik dalinai ar ir visiškai nepasiekimam savo tikslo, ne da Klaipėdos kraštas per naktį buvo atiduotas vokiečiams.

nykstant vienai senai mūsų tautos giminei, dar buvo mėginta bendromis lietuvių jėgomis ją gelbėti iš pražūties.

Bendrai pažvelgus, reikia labai stebėtis, kodėl dalis lietuvių taip bijosi ir kratosi mūsų gražaus krašto prie jūros ir marių bei jų žmonių? Savo baimei pagrįsti stengiamasi sau ir kitiems įkalbėti visokių priežasčių. Nejaugi tai dar būtų dalis paveldėjimų iš senų laikų, kai didžiais mūsų tautos laikais jos valdovai taip buvo užsikrėtę, jei taip galima išsireikšti, kažkokiu sausizmu. Nors mūsų didysis kunigaikštis Prūsų Lietuvą ir laikė savo tėvų žeme, tačiau jo šauniniai kariuomenė mušė ties Vorksla ar braidžiojo Rusijos pelkynuose, kai tuo pat metu vokiečiai stengėsi užmūryti Lietuvos langą savo tvirtovėmis. Lietuva, susibūriavusi su sausumos Krokuva ir galutinai atsiskyrusi nuo jūros, pagaliau prarado ir savo nepriklausomybę.

Ačiū Dievui, kad didžioji lietuvių dalis mus gerai supranta ir permato mūsų bendrus reikalus. Mes, mažlietuvių, žinome, kad jų širdis mums ir mūsų kraštui negali atlaikyti jokios, nors ir dar taip gražiai nubrėžtos partinės linijos. Tas Mažosios Lietuvos veikėjams duoda vis naujų jėgų. Jie šią jėgą labai norėtų perduoti ir savo žmonėms. Deja, tam priemonių kartais visiškai nėra. Be pigu tokiam „Dampfboot“ui ant mažlietuvių spjaudytis ir drabstyti purvais, jei šis laikraštis, kaip jis pats giriasi, gauges paramą iš Marshallo plano. Mes būtume laimingi, kad paliudyti, kad prieš amžinai išbent pačiu būtiniausiu momentu galėtume atskirti mūsų priešams spausdintu lietuvišku žodžiu. Šį kartą momentas labai svarbus. Tiek vokiečių, tiek mažlietuvių akys nukreiptos į Tarybą. Kaip ji reagus į vokiečių šmeižtus, ką pasakys Erdmonas Simonaitis ar ba kas jo vardu bus atsakyta? Ar drąsiai stos, ar pabijos? Klausima. Esant tylai, atrodo, jog bijome.

PAKVIETIMAS Į JONINIŲ LAUŽĄ - PIKNIKĄ

Hamiltono Lietuvių Socialdemokratų Organizacija, maloniai kviečia visus senus lietuvių kanadiečius ir naujus ateivius į rengiamą tradicinį **Joninių pasilinksminimą**, kuris įvyks gerb. Blažaičių gražioje farmoje, birželio 23 d., šeštadienį, pradedant nuo 6 val. vakaro.

Iš Hamiltono vykti 20. 53. 56 keliu iki Binbrook miestelio signalinių švių, privažiavus jas sukli ir kairę ir važiuoti iki Abingdon. Pikniko vieta — pirma farma kairėje pusėje nuo Abingdon.

Neturintieji susisiekimo priemonių, renkasi 5 val. pp. Hamiltono turgaus aikštėje (prie City Hall), iš kur bus nuvežti į vietą.

ŠOKIAI vyks gamtos prieglobsty prie geros muzikos.

Veiks BUFETAS su įvairiais valgiais ir šiltais gėrimais. Esant blogam orui, piknikas nukeliamas į sekantį šeštadienį, t. y. birželio 30.

Parengimų Komisija.

Mes, prūsų lietuviai, kadaise buvome turtingi. Dabar mes esame varnigų padėtyje. Kadaise mūsų kraštas buvo lietuviškos spaudos centru, o dabar nepajėgiame išlaikyti savo laikraščio. Nemažonų prašyti išmaldų. Vienintelė priežastis, kuri padrašina laiks nuo laiko prašyti pasaulio lietuvių pagalbos, yra ta, kad mažlietuvių vių spauda yra vienas iš didžiausių kovos priemonių prieš vokietininkus ir antra, kad ne sau pelno jieškome, bet, vesdami savo rūšies kovą, dirbame bendram Lietuvos reikalui.

Taigi, mieli broliai, padėkite mums bent kartkartėmis apsiginti nuo duobkasių, kurie ne kantriai laukia momento pradėti savo darbą. Mažoji Lietuva, tas medelis mūsų tautos daržo pašonėje, dar nepavyto. Tat ji laistykime nežiūrint, kad ba kas jo vardu bus atsakyta? Ar drąsiai stos, ar pabijos? Klausima. Esant tylai, atrodo, jog bijome.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

APLANKYKITE NAUJĄ LIETUVIŠKĄ KRAUTUVĖ

(Bellwoods Dry Good Store)
921 DUNDAS STR. W. (šalia lietuvių bažnyčios)
GEROS PREKĖS PIGIOS KAINOS.

Didelis pasirinkimas vyrų, moterų ir vaikų apatinių ir viršutinių baltinių, kojinių ir kitų aprangos reikmenų, taip pat gražių ir pigių mo terišų suknelių.

Pasiryzę lietuviškai visuomenei patarnauti.

Sav. J. JURKŠAITIS ir P. LELIS.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidarė

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3223. J. Alide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys. Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

LONDON, Ont.

KELKITE, KELKITE...

Aktorė E. Dauguvietytė Hamiltono apie save susipietė gra-
tuvių bičiulis. Per vienas Ka-
riuomenės Šventės metines
Krašto Apsaugos Ministerija
padovanavo majorui nuosta-
biai puikiai iš medžio išdrožtą
Vytį — mūsų valstybės herbą.

Vėliau majoras su šia bran-
gia dovana grįžo savo tėvynėn
ir, gindamas ją nuo bolševikų,
1939 metais žuvo. Vytis liko
pas senuosius majoro tėvus.

Po kelių metų žuvusio ma-
joro - karžygio giminaitė atvy-
ko į Kanadą ir ištekojo už len-
ko.

Dirbdama vienoje dirbtu-
vėje su Londono kolonijos lie-
tuvu V. R., ponias Helda Zeb-
rowski (naujoji giminaitė pa-
vardė) pasisakė, kad Suomijoj
pas majoro tėvus kabas Lietu-
vos Herbas. Ji taip pat pasi-
sakė, paprašysianti tėvų, kad
vytį atsiųstų — atgal padavo-
notų Londono lietuviams, nes
majoro jau nėra, o Vytis te-
grįžta pas laisvę už vande-
nyno gyvenančius lietuvius, ko
vojancius dėl savo tėvynės iš-
vadavimo. Ponias Helda Zeb-
rowski už pažadą ir jautrius
žodžius padėkoto.

Bet ilgai laukti nereikėjo.
Šiomis dienomis Vytis per
Švediją pasiekė Kanados Lon-
doną ir tuojau buvo perduo-
tas laikinajam Lietuvių Orga-
nizacijų Komitetui.

Komitetas perdavė jai ra-
tu išreikšę giliausią padėką, o
Vyčio fono užpakalinėje puse
je užrašė šią jo kelionę. Kai
tik tėvynė bus laisva, Vytis
vėl keliaus, tik šiuo kartu į
brangiuosius namučius...

L. E-tas.

VYRAS ŽUVO ANGLIŲ KASYKLOJ.

East Coulee, Alberta. N.
Andrusiak, 49 metų, dirbo
Crown anglų kasykloj, su ki-
tu, dvieja sulūžusius ramsčius
išimdavo ir naujus pastatyda-
vo. Per neatsargumą N. An-
driasiak galva palietė neap-
dengtą elektros laidą, kuris jį
nukirto. Drumbheler ligoninėj
atgaivintas, bet ir Edmonton
prie Suomų pasiuntinybės, ligoninė gyvybės neišgelbėjo,
tarnavo majoras suomis Ar-
nie Jus. Jis buvo didelis lie-
siak pasimirė. A. Vainis.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lie-
tuvų bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

IVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį
spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš su-
gedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val.
ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame pagigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

JUN A Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažomevyriškus ir moteriškus rū-
bus. Be to, valome vestuvines sukneas, langų užuolai-
das (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas
sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montr eal. Tel. LA 2958.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tar-
tutiniame YMCA skyriu-
je Montrealyje.

SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS
MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris
dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount,
Quebec.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje
turi savo korespondentus ir nepaprastų
gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias
pasaulines, nacionalines bei vietos žinias,
straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, gim-
nių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų at-
sišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų,
klubų ir organizacijų pranešimus, atsišau-
kimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei me-
tų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsieny
\$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chica-
go 8, Ill., U. S. A.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias bran-
genybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus
kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių angliškų medžiagų. Darbas atliekamas
SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave., Toronto.

Telefonas: ME 8522.

Jei norite pirkti ar parduoti na-
mus Verdune, kreipkitės pas
lietuvių draugą.

C.E. DU PRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

HAMILTON

APIE HAMILTONO LIETUVIUS.

Perskaitės „NL“ Nr. 21, leistos visai Kanadai taisykles. Argi Hamiltono Bendruomenės apylinkė laikysis anar chijos ir nepasiduos bendrai tvarkai? Ar teisininkas gali kalbėti prieš teisės nuostatus, jeigu jie yra logiški ir tvarko mi visiems lygiai?

Be to, ar yra taktiška skirti asmenį TF atstovu, kai jis ne parodė tolerancijos savo tautiečiams ir išėjo net iš Seimo? Kaip, pagaliau, atrodo ir šis įdomus faktas, kad vad. bendruomenėje, kuri nori atstovauti visus Hamiltono lietuvius, visai išnyksta žmonės?

Skaitytojams staigmena: Hamiltonas pagal lietuvių skaičių stovi trečioje vietoje. Lietuvių priskaitoma apie 1000. Anksčiau susirinkimuose dalyvavo apie 200—300 asmenų. Lapkričio mėn. jau tik 180, o gegužės mėn. 20 d., vos arti 80. Tačiau girdėdami „puikias“ replikas, pradėjo ir tie nykti, ir balsavo tik 53.

Viso pasaulio lietuviai spręskite, ar tokia valdyba, gali būti patenkinama tautos darbui ir darniam visų lietuvių sugyvenimui? Susirinkimo dalyvis.

JONINIS TILLSONBURGE
P. L. B. Delhi Apylinkė ir Tillsonburgo Lietuvių Ūkininkų Klubas š. m. birželio m. 23 d. 7 val. vak. nuolatinėje piknikų vietoje (pp. Mikėnų ūky, netoli Tillsonburgo) ruošia linksmas Joninių išvakarės. Programą prie laužo atliks Toronto skautai ir skautės. Veiks bufetas su gėrimais.

Birželio mėn. 24 d. 2 val. pp. toj pat vietoj įvyksta gegužinė - piknikas. Veiks turtingas bufetas su gėrimais ir užkandžiais. Gros puikus šokių orkestras.

Kviečiame iš artimų ir tolimų apylinkių gausiai dalyvauti ir smagiai pasilinksminėti. Pelnas skiriamas šviet. ir kult. reikalams. Par. Kom.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

LIETUVIŲ KNYGYNAS „NEMUNAS“

kviečia visus užsisakyti vienintelį iliustr. satyros mėnesinį žurnalą „PELĖDA“. Metinė prenumerata \$ 4.00, pusmetinė — \$ 2.50. Kas atsiųs 40 c. gaus „PELĖDA“ į namus. Nepamirškite išėjusio mūsų leidinio: Dr. Garmaus — „NEMUNO PAKRANTĖMIS“ apsakos už \$ 1.25. Gavome iš Anglijos J. Steibeck. „Tarp pelių ir vyrų“ — \$ 1.50, ir iš Vokietijos — Maceinos „JOBO DRAMA“ — kainą \$ 2.00. Įsijunkite į knygų platinimo vąj ir reikalaukite katalogų. Pinigus ir užsakymus adresuokite —

Lietuvių Knygynas „NEMUNAS“ 3143 So Halsted St Chicago 8, Ill. Tel. Victory 2 — 3314.

ZURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULATIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DAZYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS L IETUVIAMS!

Sault Ste Marie, Ont.

TRUMPOS NAUJIENOS IS S. S.MARIE, ONT.

Vietos popieriaus fabrike „Abitibi“ pakėlė atlyginimą ir dabar moka po dol. 1,28 per valandą.

Atlyginimų pakėlimų greitu laiku laukiama vietos plieno ir chromo fabrikuose, kur šiuo metu mokamas šiek tiek žemesnis atlyginimas.

Nors savo laiku buvo „N. Liet.“ paskelbta, kad visose šiose trijose darbovietėse lengvai galima gauti darbo, bet naujų žmonių — tautiečių, kaip ir neatvyksta. Matyti šiuo laiku visoje Kanadoje nesunku gauti nebologai apmokamų darbų.

Išgyvenęs mūsų kolonijoj apie 3 metus ir dirbęs vietos popieriaus fabrike tautietis tremtinys Antanas Vengrys persikėlė į Torontą.

Keistas sutapimas, bet paskutiniaisiais metais iš mūsų kolonijos išvyksta geriausi žmonės. Išvykusiems linkėtina gerą vėją, o taip pat pasekti p. V. Gavelio pavyzdžiu.

Šiais metais mūsų kolonija padidėjo ne tik keliomis atvykusiomis iš kitur šeimomis, bet ir priaugo trys nauji lietuviai — kanadiečiai. Visi trys vyrai. Žmonės kalba, kad karas būsiąs jei tik vyriškosios lyties gimstą... O kiti sako, kad šie metai yra geri ant sūnų... J. Sk.

MOTINOS DIENA NORANDOJE.

Noranda, P. Q. Gegužės 13 d. 9,30 val. Motinos dienos minėjimas įvyko pradedant pamaldomis, kurias laikė anglų bažnyčios klebonas kun. Coufield; pamokslą pasakė minė-

tos bažnyčios vikaras kun. Murry, kuris pabaigai išreiškė padėką vietos lietuviams už kultūringą veiklą savo tėvynės tradicijas palaikant, kur tuo pačiu yra palaikoma ir vietos kultūros veiksniai. Laike pamaldų giedojo lietuvių choras, kaip ir paprastai, kas antrą sekmadienį yra giedama laiکه pamaldų.

Tolimesnė minėjimo dalis buvo anglų bažnyčios salėje, kuri buvo papuošta tautiškai. Čia rinkosi lietuviai aukso kasėjai ir jų šeimos, pagerbti savo mylimiausią šeimoms asmenį — motiną.

Prezidiumą sudarė trys vyriausios Motinos: Tautkevičienė, Bušauskienė ir Grigienė. Atidarymo žodis p. Vyšniauskas, kuris išreiškia pagarbą lietuvių Motinai už nuopelnus, auginant per ilgus priespaudos šimtmečius didvyrius, kurie kovojo ir kovoja už taip gražų idealą — Tėvynės laisvę. Už geležinės uždangos kenčiančių motinų intenciją atgiedota maldą „Marija Marija“, Paskaitą skaitė M. Bužinskis. Jis nušvietė Motinos gerumą ir meilę savo vaikams. Valdysbos iniciatyva, visos Motinos buvo apdovanotos knyga tautiška juoste. Jų garbei vaikūčiai pasakė eilėraščių ir pašoko tautinių šokių. Pianinu skambino Romas ir Vida Stankei. Meninei daliai ir puošiant salę, vadovavo p. V. Stankuvienė. Prie minėjimo parengimo darbu ir puošmenom prisidėjo p. M. Stankuvienė.

Minėjimas praėjo nuotai įlingai ir įspūdingai. Užbaigtas tautos himnu. Ten buvęs.

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigų išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigus į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL“ administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį — 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigus administracijai įmokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Skubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų.

„NL“ Administracija.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PAŠTAS išleido 6 rūšių festivalį propoguojančius PAŠTO ŽENKLUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kaina Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto ženklų įsigyti, PRANEŠA savo tikslių adresą ir PINIGUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk-lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos.

„NL“ Administracija.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

P. ADAMONIS.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVEJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

JONINIŲ GEGUŽINĖ WELLANDE, Ont.

K. L. B. Wellando L. O. K-tas birželio 23 dieną rengia Wellande, Ungarų parke, Port Robinson Rd. (apie 1,5 m. važiuojant iš Wellando, Main str. į rytus) Joninių gegužinę - pikniką.

Gegužinėje gros Hamiltono lietuvių orkestras „Aidas“, veiks turtingas gėrimų ir valgių bufetas ir loterija.

Maloniai kviečiami visi atsižvelgti į JAV ir Kanados apylinkių.

Nepalankus oras gegužinės nesutrukdys, nes parengimo vietoj yra specialiai pastatyta salė.

Gegužinės pradžia 4 vl. pp.

Wellando A. L. O. K-tas.

PADEKA

Visiems dalyvavusiems mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvėse, už tokias puikias dovanas, kurios mums primins tą dieną amžinai, — tariame nuoširdų ačiū.

Ypatingai dėkojame pp. Zaliaduniams, kurie nepabijojo taip gausių svečių, ir leido mums naudotis jų erdviu namu. J. ir A. Pašukoniai. Edmonton.

BALTICKA

LIETUVIS BATSIVIS.

Pataisymai ir užsakymai.

4666 Park Ave, Montreal.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išleina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiros kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

Išigykite virimo knygą „TAUPIOJI VIREJA“

Knyga paruošė p. H. Mačiulytė-Daugirdienė. „TAUPIOJI VIREJA“ patiekia 300 įvairių valgių gamybos receptų, daugumą pačios autorės išbandytų. Joje rasime, kaip pasigaminti mūsų mėgiamuosius lietuviškus valgius ir lietuvišką krūpiną.

Knyga trišta plastika. Ją atidarius, ji neužsiverčia. Tai šeiminiškams sudaro didelį parankumą. Knygos kaina \$2.00.

Užsakymus siųskite: „EGLUTES“ Administracija, P. O. Box 22, Brockton, Mass.

Lietuviškoje

Jono LADYGOS

baldu

studijoje

„ARTIS“

salionai, sofas, foteliai pigesni kaip kitur. Užsaky mai ir pataisymai.

6114 Blvd. Monk, Ville Emard, Montreal. Telef.: TR 5535.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų parjos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiečiai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS L. ARMALIS

209 Dolhausic Str. Apart. 4. Brantford, Ont.

Priimu taisyti visų rūšių laikrodžius. Darbą atlieku greit, sąžiningai ir žymiai pigiau.

Laikrodžius siųskite paštu registruotu siuntiniu, nes tas yra pigu, saugu ir patogiu. Pataisys gražinsiu paštu, kartu su sąskaita už atliktą darbą.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudimo agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskoloms ir tt. Skambinkite telefonu arba užsakykite:

Kasdien:

5637 Jeanne D'arc. St.

Montreal, Que.

Telefonas: CL 2363.

Kasdien rytais iki 9 val.

Pirm., antr., ir ketvirtad.

Vakaraais nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojus užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf

įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

ŠI SEKMADIENI, BIRŽELIO 24 D.,

JONINIŲ PIKNIKU

atidaromas piknikų - gegužinių sezonas

VIETA: Lasalle Bulvard, pernykščių piknikų kaimynystėje. Piknikų VIETA LABAI GRAŽI IR PATOGI; daug gražesnė, negu pernykštė. Patogus išsidėstymas; labai patogus privažiuoti automobiliams.

SUSISIEKIMAS: kaip pernai. Kas nori, iš Ville Lasalle paupiu gali ateiti pėsčiomis. Kas nori važiuoti, prie Antano Matulio užkandinės (Edward ir 6 Ave kampo) sėda į Lachinės autobusą ir išlipa, kaip ir pernai, prie Braun farmos. Piknikai — sekančios farmos GRAŽIAME SODNE.

LAIKAS: Piknikai pradėdami kas sekmadienis, po pamaldų, 2 valandą po pietų.

VISI tautiečiai maloniai prašomi į JONINIŲ PIKNIKĄ, kuriuo atidaromas piknikų sezonas.

MONTREAL

DEMONSTRACIJA PRIEŠ PABALTIO OKUPANTUS

Rusijos sovietininkų užpuolimo dešimtmetis buvo paminėtas visoje Kanadoje ir kitose kraštuose, kur tikrai yra Pabaltijo žmonių — lietuvių, latvių ir estų.

Montrealio pabaltiečiai suvieniję bendrą demonstraciją ir priėmė atitinkamas protesto rezoliucijas.

Lietuviai Baisų Birželių mieste pradėjo bendromis gegužinėmis pamaldomis už visus paaukojusius savo gyvybę, sveikatą, likimą už tautos laisvę ir valstybės nepriklausomybę. Po to bendrai su estais ir latviais prie paminklų Nežinomajam Kariui Dominijos aikštėje. Čia lietuvių vardu kalbėjo P. Lukoševičius, greta su estų ir latvių kalbėtojai. Buvo kalbos ir anglų bei prancūzų kalbomis, kurių klausėsi nemažas kitataučių būrys. Priėmto protesto rezoliucijos. Po kalbų buvo giedami operų Lietuvos, Latvijos ir Estijos, o taipogi ir Kanados bei D. Britanijos himnai. Demonstracijos metu buvo laikomi plakatai su antikomunistiniais šūkiais.

Demonstracijoje dalyvavo apie pusantro tūkstančio pabaltiečių.

Po pietų per prancūzų radijo stotį buvo transliacija prancūzų kalba apie genocidą Lietuvoje.

KLB — LOKO POSEDIS

Ši penktadienį, birželio 22 d. 20 val. kviečiamas KLB-LOKO narių susirinkimas „NL“ redakcijoje.

Prezidiumas.

Aušros Vartų Parapijos Komitetas ir kitos organizacijos, š. m. birželio mėn. 23 d., šeštadienį, 7 val. vakaro parapijos salėje, 377 Willibord Ave., Verdun rengia

JONINIŲ VAKARIENĖ

su pajavairinimais

Bus skaniai paruošta vakarienė su įvairiais gėrimais ir šokiais, grojant „Melodijos“ orkestrui.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti. Įžanga 1,25 d.

Darbo pasiūlymai.

REIKALINGI DARBININKAI

prie įvairių namų remonto darbų pas lietuvių kontraktorių. Pateidaujama šiek tiek nusimanantieji dažymo darbus. Kreiptis po 6 val. vakarais 1591 St. Urbain E. arba telef. MA 8873.

REIKALINGA

mergina ar moteris lietuviška me restorane. Kreiptis: 5101 Bannantyne, Tel. Yo 0168.

VASAROTOJAMS! DEMESIO

Išnuomaju kambarius gražioje St. Laurent kalnų vasarvietėje St. Emile (savaitėmis, mėnesiais arba visam vasaros sezonui). Gražus ežeras, geros maudyklės, patogus privažiavimas automobiliu arba autobusu. Priėmimas kainos. Teirautis pas J. Adakauską tel. HE 2230 (Montreal).

PRIEAUGLIS ARTISTŲ ŠEIMOS

Liet. Dramos T-ro Kanadoje artistai Marija ir Algis Dikiniai susilaukė sūnaus. Linkime sveikam augti.

SUNKUS GRIPAS

Op. sol. E. Kardelienė susirgo sunkia froma gripo, kuris davė komplikaciją — žarnų užsidegimą. E. Kardelienė serga jau dvi savaitės, nusilpnėjo ir dar negali tvirtai vaikščioti.

NELAIMINGAS GAISRAS MONTREALY

Montrealy, Atwater Ave, sudegė senelių ir vaikų, Kunigundos, prieglauda, kurioje buvo 35 asmenys. Gaisras buvo siaubingas. Kaikurie žmonės negalėjo nuo gaisro pabėgti, nes buvo užrakintos durys.

Pone Redaktoriau!

Kadangi „Tėviškės Žiburiai“ Nr. 22(77) taip jautriai ir užgaulingai reagavo į „NL“ Nr. 21 paskelbtą žinutę, kad Šv. Kazimiero parapija neturinti leidimo naujai bažnyčiai statyti ir, kad jos išdolis likimas dar nėra išspręstas, randu reikalinga paaiškinti, iš kur minėta žinutė buvo gauta ir jums pasiūsta.

Ji buvo gauta iš J. E. Montrealio vyskupo Kūrijos.

Be to, šiandieną, dar kartą tenai pasiteiravęs, gavau atsakymą:

„Iki šiai dienai Montrealio lietuvių, Šv. Kazimiero parapijai, statyti naują bažnyčią leidimas nėra duotas ir jos išdolis likimas dar neišspręstas jo E. Montrealio vyskupo.“

Manau, kad dabar ir gerb. „T. Ž.“ redakcijai bus aišku, kiek yra tolerantiška „Nepriklausoma Lietuva“ ir koks tolerantiškumas yra „TŽ“ „Np. L.“ atžilgiu, o meli skaitytojais tepasidaro savo išvadas.

Reiškiu Jums, p. Redaktoriau, aukštą pagarbą.

Pagiris.

UŽMUŠTAS STASYS BUTKUS

Vancouverio spaudoje praneša, kad ten rastas paslaptingo būdu užmuštas Stasys Butkus, į Kanadą iš Lietuvos atvykęs 1928 metais. Rastos iškratytos jo kišenės, todėl spėjama, kad nužudymas padarytas plėšimo tikslais.

Išnuomojama patalpa

KIRPYKLAI

Šiltas ir šaltas vanduo, apšviesta, šalia mokyklos. 22 — 4 Ave, Ville Lasalle.

IŠNUOMOJAMAS

geras saulėtas kambarys vedusiems arba viengungiams. 357 — 8 ave., Ville Lasalle.

PARDUODAMI BALDAI

6372 Montee St. Michel (prie Beaubien St.) Rosemount.

IŠNUOMOJAMAS

4 kambarių butas. 7236 Milton Ave., St., Michel. Tel. TA 3930.

IŠ MONTREALIO SKAUTŲ TUNTO GVENIMO.

Kitos savaitės pabaigoje visi Montrealio Skautai išvyksta trijų dienų stovyklai. Vilkiukai, skautai ir skautės — vyčiai stovyklą pasiekia autobusais, o jūrų skautai, atrodo, jau bus pajėgūs ją pasiekti savo naujuoju laivu. Ir vieni ir kiti išvyksta penktadienio vakare ir grįžta pirmadienio vakare.

Kiekvienas skautas ar skautė kandidatuoja užsiregistruoja pas savo vieneto vadovą, įnešdamas sekantį stovyklos mokestį: 2.00 dol. nedirbantiems ir 3.00 dol. dirbantiems.

Jaunuoliai dar nepriklausą Skautų Sąjungai, gali taip pat vykti šion stovyklon. Jie gali užsiregistruoti pas bet kurį iš žemiau nurodytų asmenų. Stovyklos mokestis yra tas pats.

Kiekvienas skautas stovyklon vyksta uniformuotas. Todėl reikia stengtis, kad įkas uniformos dar neturi, ją kuo greičiau įsigytų. Tačiau uniformos neturėjimas neužkirs kelio į stovyklą. Tėveliams nu-

rodoma, jog vilkiukams uniformą galima gauti T. Eaton & Co. ir ji yra sekanti: tamsiai mėlyni marškiniai su dviem kišenėmis, tamsiai mėlyna beretė, tamsiai mėlynos kelnės, tamsiai mėlynos kojinės ir raudona švilpuko virvelė. Kaklaraišis nešiojamas tik tų vilkiukų, kurie jau yra davę vilkiuko įžodį.

Tikslius išvykimo laiką bus paskelbtas sekančiame šio laikraščio numeryje.

Registracija.

Montrealio Skautų Tuntas praneša, jog registracija į Skautų Sąjungą nuolat vyksta pas sekančius asmenis ir į sekančius vienetus:

Pas Skautus - Vyčius — Vyt. Sabalys, 183 — 3rd Ave., Ville Lasalle.

Pas Jūrų Skautus — L. Balys, 6415 — 3rd Ave., Rosemount.

Pas Skautus — J. Ramanauskas, 662 — 2nd Ave., Verdun.

Pas Vilkiukus — J. Kibirkšis, 2567 Montgomery St.

Naujus biznierių

DE LUXE CLEANERS LACHINE,

tel. 8303, savininkus

p. POVILĄ RUTKAUSKĄ ir Mr. DAUPHEN,

sveikinu ir linkiu sėkmės.

Mamertas Mačiukas, siuvėjas.

Pranešimai

SPAUDOS BENDROVĖS „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

visuotinis šerinininkų - akcininkų susirinkimas galutinai nutarta šaukti liepos mėn. 7 dieną, šeštadienį. Tiksliai vieta ir valanda bus paskelbta vėliau.

Dienotvarkėje: pranešimai apie b-vės darbus ir veiklą; apyskaitos; naujų valdomųjų organų rinkimai; sumanymai.

Visiems šerinininkams jau išsiuntinėti kvietimai į susirinkimą. Bet jeigu kas negalės dalyvauti, maloniai prašomi pasinaudoti teise ką nors vieton savęs įgaluoti. Tam tikslui prie kvietimo yra pridėtas įgaliojimo surašyti blankelis, kurį užpildžius, prašome siųsti tam asmeniui, kuris yra įgaliojamas. Jeigu kam nebūtų žinomas įgaliojamo asmens adresas, B-vės valdyba mielai patarpininkaus, todėl įgaliojimus galima siųsti jos vardu: 7722 George St, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Pastebima, kad įgaliojimai tikrai šios bendrovės šerinininkai, bet ne šiaip pažįstamą asmenį. V-ba.

Montrealio Skyriaus susirinkimo aprašymą Steponas Kęsgaila prašo patikslinti ta prasme, kad minimam susirinkime jis pranešimą darė ne kaip Montrealio Apylinkės L. O. Komiteto pirmininkas, bet kaip KLT Montrealio Skyriaus atstovas Montrealio ALOK-te (taip ir susirinkimo darbotvarkėje buvo pasakyta) ir kad pasakymai „nedidelės srovinės grupelės“ ir „organizacijų su skambiais patroitiniais šūkiais“ nėra jo.

PAPILDYMAS — PATIKSLINIMAS

P. J. J. Juškaitis buvo pranešęs (12 (212) „NL“ nr.), kad kun. Ažubalis yra išgijęs namus. Teko sužinoti, kad namai yra išgiję ne vieno kun. Ažubalio, bet drauge su broliu Juozu, kuris taip pat gyvena Toronte. Namai išgiję jų abiejų lėšomis, — kas papildoma ir patikslinama.

PLIAS KANADOS

skyrus adresas: Mr. J. Sližys, 53 Hewitt Ave., Toronto, vos' numeris tilpusį KLT Ont.

ANTANAS MATULIS

maloniai kviečia tautiečius atlankyti jo

Užkandinę

kuri duoda gerą pasirinkimą visokių užkandžių ir gėrimų.

7632 Edvard ir 6 Ave kampas, Ville Lasalle. Telefonas: TR 8112.

TORONTO

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Toronte, kaip jau buvo skelbta, Baisiojo Birželio dešimtmetis buvo minimas Baltų Federacijos iniciatyva.

Sekmadienio rytą buvo pamaldos už visus, paaukojusius ir tebeaukijančius savo gyvybę už lietuvių tautos laisvę. Pamaldų metu giedojo „Dainavos“ choras, kuris išvakarėse davė „Nemunas žydi“ spektaklį.

Po pietų labai gražioje United Church salėje buvo pabaltiečių protesto susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 2.000 asmenų. Atidarant susirinkimą buvo įneštos vėliavos. Kalbas pasakė Baltų Federacijos pirm. Gen. Konsulas V. Gyls angliškai ir lietuviškai; „Seturday Night“ redaktorius W. Woodside papasakojo prisiminimų iš savo kelionių po Rusiją ir Pabaltijo kraštus; estų vardu kalbėjo A. Ekbaum, latvių — O. Brenkis. Po kiekvieno kalbos buvo vargonais grojamas ir giedamas himnas.

Po to buvo meninė dalis, kurioje dalyvavo „Dainavos“ ansamblio choras, vedamas p. So-deikos, estų choras ir latvių mišrus choras, o taipgi solistai estai ir latviai.

Minėjimui vadovavo Baltų Federacijos pirm. Gen. Konsulas Vytas Gyls. Minėjimas sklandžiai ir gražiai praėjo.

Iš ryto per St. Catharinės radio stotį buvo Pabaltiečių transliacija.

K. L. M. B. TORONTO SK. EKSURSIA.

Ir vėl Toronto priemiestis priminė kasdienybę... Anksčiau, nors dangus buvo apsiniaukęs, visi linksmi skubėjome palikti triukšmingą miestą, kad pailsėtume gražioje Midland'o apylinkėje. Autobusas riedėjo pro žydinčius sodus, žalumynuose paskendusias pašaltes. Niekam nedrumstė nuotaikos dideli lietaus lašai į langą... Pamažu, gera nuotaika išsiveržė dainomis, ir nepajutome kaip pasiekėme kelionės tikslą. Vietinis malonus klebonas buvo pažadėjęs palaukti ir pradėti pamaldas kiek vėliau, jei mes vėluosim. Ir tikrai, nors gerokai pavėlavome, bet pamaldos buvo tik pradėtos. Didelė, bet kukli bažnytelė, buvo jauki, ir malda gražios gamtos aplinkoje atrodė lyg šventesnė. Tik kažko lyg trūko... Nebuvo giedama, o galėjome pagarbinti Dievą lietuviška giesme. Kažin ar ilgai dar truks ligi tos valandos, kada mes visi lietuviškai pavirsime į didelę šeimą ir išmoksime mylėti artimą kaip patsai save. To mes visi trokš-

tame ir pasieksim, jei tik pradėsime kiekvienas nuo savęs.

Po pamaldų oras jau pragiedrėjo, todėl nutarėme užkandžiai važiuoti į restoraną. Kelionė buvo trumpa. Ne sigailėjome: gražus parkas, ežerą pakrantė, tik pavairino laiką.

Apie 2 val. grįžom. Visai arti prie bažnyčios lauke yra Kryžiaus keliai. Tenai visuomet suplaukia minios žmonių pasimelsti. Nepajėgiu aprašyti gražaus įspūdžio, kurs susidaro vaikščiojant Kryžiaus Keliu gamtoje. Po Kryžiaus Kelių ir trumpų pamaldų bažnyčioje, ejom apžiūrėti muzėjaus. Tenai daugiausia paveikslių pavaizduota pirmieji milijonai žingsniai ir darbai šioje vietoje. Paskui išsiskirstė visi būreliais pasidžiaugti gamta ir gražiais vaizdais. Apie 5 val. visi skubėjome į autobusą, nes vėl pradėjo lyti. Atvažiuojant tyliai skambėjo dainelės, grįžtant, drąsiau, o jas pavairino draugiški juokavimai. Pa kelį dar saulės spinduliai išviliojo išlipti ir pasidžiaugti tylią paežerio pakrantę.

Dalyvė.

Mažutėlių skriauda

Rytinis Toronto dienraštis „Globe and Mail“ savo vedamųjų skyriuje padarė didelį išsišokimą, kuris jau 2 mėnesiams praėjus, pastoviai kankina jo redaktoriaus sąžinę ir juos verčia pakartotinai socializmas išsisukinėti primintą uodegą.

Minėtas dienraštis paskelbė, kad balansuojant Kanados biudžetą ryšium su padidinta apsiginklavimo programa, reikia jį šaukti pozicijai, kur būtų galima nubraukti ar susiaurinti nebūtinas išlaidas. Ir tokių nebūtinų išlaidų pavyzdį nurodė piniginius vaikų priedus, kuriais 1.852.000 šeimų mėnesiais čekiais per vienerius metus išmokama apie 300 milijonų dolerių. Girdi, pinigų įpraskimo galia nupuolet ir šeimos lengvai gali išsiversti be tu priedų.

Į šitokią logiką pasirodė aštrių reagavimų. Vienas pilietis nurodė, kad aukso baronai (dienraštį leidžia aukso kasyklų magnatas) neturi suprasti, kad tie kuklūs priedai dažnai gausingesnei vaikais šeimoms padeda suvesti galą su galu ir išvengti badmiriavimo.

Visiems išsisukinėjimo bandymams užkirtą kelią didžiausias Toronto laikraštis „Daily Star“, kuris pakartotinai patitodamas paduotą tekstą, nurodė, kad iš jo nedviprasmiškai galima suprasti, apie ką manoma ir kodėl nuo turto apmokestinimo dėmesys stumiamas į mažutėlių skriaudą.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas, nuosavybės perleidimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos univeristetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880